

Transparența decizională în România anului 2007

**Raport de monitorizare
cu privire la aplicarea și respectarea
Legii 52/2003
privind transparența actului decizional
la nivelul administrației publice**

Autorii textelor:

Coordonatorii proiectului „Lege și transparență”

- Paul Chioveanu
- Mădălina Bucheru

Au contribuit la realizarea acestui raport:

Mioara Hrebenciuc, Laura Rădulescu, Constantin Mârza

© Dreptul de autor

Toate drepturile sunt rezervate Asociației Pro Democrația (APD). Publicația ori părți ale acesteia pot fi reproduse numai cu permisiunea APD.

Acest material este publicat în cadrul proiectului „Lege și transparență” derulat de către Asociația Pro Democrația în parteneriat cu Transparency International Romania, cu sprijinul financiar al Uniunii Europene prin programul Phare 2004.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a Uniunii Europene.

 <p>asociația pro democrația</p>	 <p>TRANSPARENCY INTERNATIONAL ROMANIA</p>
<p>Asociația Pro Democrația Bd. Mareșal Al. Averescu nr. 17 Pavilion F, etaj 3 Sector 1, 011454 București Tel./fax: (+4021) 222 82 45, 222 82 54 E-mail: apd@apd.ro Web: www.apd.ro</p>	<p>Transparency International - Romania Asociația Română pentru Transparență Bd. N. Bălcescu nr. 21, Et. 2 Sector 1, București Tel./fax: (+4021) 317 71 69 E-mail: office@transparency.org.ro Web: www.transparency.org.ro</p>

Cuprins

Introducere	4
Capitolul I	
Despre transparența decizională în Uniunea Europeană și cadrul legal din România cu privire la transparența decizională	
1 Transparența decizională în Uniunea Europeană	6
2 Cadrul legal din România cu privire la transparența decizională	8
Capitolul II	
Monitorizarea implementării legii transparenței	
1 Metodologia de lucru	10
2 Respectarea obligației de transparență față de solicitanții de informații de interes public și acțiunile organizatorice întreprinse de instituții pentru asigurarea transparenței administrative	11
3 Ce și cum raportează autoritatea despre implementarea Legii 52/2003	16
4 Cum se implementează Legea 52/2003 în prezent	23
Capitolul III	
Utilizarea site-urilor ca mijloc de diseminare a informației	
1 De la dispoziții legale la obiective funcționale și eficiență	30
2 Monitorizarea site-urilor	33
3 Îmbunătățirea paginilor web ale instituțiilor. Proces necesar și continuu	38
Capitolul IV	
Asumarea și aplicarea principiilor transparenței decizionale	
1 De la decizie, la execuție	42
2 Drepturi dar și obligații	43
Capitolul V	
Anexe	
1. Date de contact ale primăriilor implicate în proiect	44
2. Date de contact ale Cluburilor APD implicate în proiect	45
3. Raport de evaluare a implementării legii 53/2003 în anul 2006	46
4. Ghid de monitorizare a implementării legii transparenței	49

Introducere

La o simplă lectură a legislației privind liberul acces la informațiile de interes public și a celei privind transparența decizională, se observă că pilonul central al sistemului autoritate publică locală – comunitate este cetățeanul.

Participarea cetățenească și transparența decizională sunt interconectate în avantajul ambelor “tabere”. Autoritatea publică își legitimează astfel activitatea, deciziile și acțiunile, iar cetățenii contribuie la cimentarea comunității prin intermediul feed back-ului și al recomandărilor furnizate autorităților. Dacă ar fi să privim sistemul relațional existent, în prezent, între administrația publică locală (APL) și comunitate, prin prisma a doi indicatori - norme și execuție - nu cetățeanul este cel căruia îi revine rolul de executant. Rolul său este de a comunica opiniile și dorințele sale autorităților, nu doar din patru în patru ani, ci permanent, prin participare sa activă la procesul de luare a deciziilor de interes public.

Raportul *Transparența decizională în România anulului 2007* face parte din proiectul „Lege și transparență” implementat de către Asociația Pro Democrația și Transparency International Romania, cu sprijinul financiar al Uniunii Europene prin programul Phare 2004. Ideea acestui proiect s-a conturat în urma constatării faptului că, la mai bine de patru ani de la momentul în care a fost adoptată, Legea 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică este respectată și aplicată ocazional.

Prin acest proiect ne dorim să creștem transparența actului decizional la nivelul consiliilor locale și primăriilor din 15 localități¹ ale țării (București, Alexandria, Arad, Baia Mare, Botoșani, Brăila, Caracal, Constanța, Craiova, Galați, Onești, Oradea, Piatra Neamț, Ploiești și Tulcea).

Perioada de derulare a proiectului: octombrie 2006 - septembrie 2007

Scopul raportului *Transparența decizională în România anulului 2007* este de a atrage atenția factorilor decidenți din cele 21 de primării monitorizate asupra necesității și utilității implementării Legii 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, implicit prin prisma adaptării practicilor din instituțiile publice românești la cele existente în statele membre ale Uniunii Europene.

Pe de altă parte, raportul se constituie într-o radiografie amănunțită a modului actual de implementare a legislației privind transparența decizională, oferindu-le cititorilor atât posibilitatea de a urmări, per ansamblu, modul în care s-a implementat legea în anii trecuți, cât și de a face o evaluare proprie, prin comparație, cu celălalte primării.

¹ Anexa 1 - Date de contact ale primăriilor implicate în proiect.

În baza monitorizării incluse în raportul pe care-l lecturați, echipa de proiect² a încercat să determine cauzele care fac ca Legea 52/2003 să nu fie respectată și aplicată în litera și spiritul ei, altele decât cele legate de necunoașterea legii și lipsa de interes a aleșilor locali și a funcționarilor publici (pe fondul absenței unei presiuni din partea societății civile și a cetățenilor). Această monitorizare își propune, de aceea, să contribuie la îmbunătățirea modului în care este implementată Legea 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică.

Nu în ultimul rând, ne dorim ca acest raport să fie înțeles nu ca o critică adusă instituțiilor publice implicate în proiect, ci ca un instrument de sprijin în corectarea deficiențelor întâlnite de către noi în perioada monitorizată. De asemenea, prin intermediul acestui raport, oferim autorităților publice în cauză un punct de plecare în procesul de refocalizare a atenției spre cetățeni.

Rezultatele evaluării din acest raport vor face parte dintr-un raport mai amplu asupra implementării Legii 52/2003, în care vor fi incluse și o serie de recomandări privind îmbunătățirea transparenței administrației publice, ce va fi dat publicității în perioada următoare.

² Anexa 2 - Date de contact ale Cluburilor APD implicate în proiect.

Capitolul I – Despre transparența decizională în Uniunea Europeană și cadrul legal din România cu privire la transparența decizională

I.1 Transparența decizională în Uniunea Europeană

România este, de la 1 ianuarie 2007, stat membru al Uniunii Europene. Așadar, în momentul în care vorbim despre administrația publică românească vorbim despre o administrație publică europeană, care respectă prevederile legale europene privind principiile și standardele de implicare și consultare ale opiniei publice.

Conceptul de transparență decizională vine să susțină colaborarea tot mai strânsă între cetățeni, pe de-o parte, și dintre cetățeni și instituții publice – centrale și/sau locale, pe de altă parte. Doar așa deciziile de interes public sunt luate într-un mod cât se poate de deschis și apropiat cetățenilor. Transparența dă persoanelor interesate posibilitatea de a participa activ la procesul de luare a deciziilor și garantează legitimitatea instituțiilor publice, sporindu-le răspunderea și eficacitatea. Dar, mai ales, susține principiile democrației și contribuie la respectarea drepturilor fundamentale ale omului.

Într-o instituție publică, desfășurarea activității în limita standardelor prevăzute de Legea 52/2003 presupune accesul publicului la procesul de luare a deciziilor simultan cu menținerea operativității procesului de consultare publică. Acest lucru se poate realiza în două direcții: fiecare instituție trebuie să ia măsurile necesare pentru informarea publicului cu privire la noile reglementări intrate în vigoare și, de asemenea, are obligația de a sprijini cetățenii în exercitarea drepturilor lor – în cazul de față - dreptul de liber acces la informațiile de interes public³.

Dialogul instituții europene - cetățeni

Obiectivele pe care orice instituție europeană trebuie să le aibă în vedere în ceea ce privește transparența decizională sunt:

- încurajarea participării cetățenești printr-un proces de consultare publică;
- respectarea procedurilor și a standardelor minimale în vederea sistematizării procesului de consultare;
- construirea unui cadru consultativ coerent dar suficient de flexibil încât să țină cont de cerințele specifice părților interesate și să pună bazele unor strategii de consultare adaptate fiecărei situații în parte;

³ REGULATION (EC) No 1049/2001 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL, Official Journal of 31.5.2001 the European Communities L 145/43, disponibil la adresa: http://www.europarl.europa.eu/register/pdf/r1049_en.pdf, accesat la data de 10.05.2007.

- promovarea schimbului de bune practici.

Mecanismele de consultare sunt parte a activității instituțiilor europene, încă de la creionarea inițiativei legislative, până la votul final. În funcție de subiectul supus atenției publice, consultarea trebuie să ofere organizațiilor societății civile, cetățenilor și altor părți interesate posibilitatea de a face schimbări, de a se implica în dezvoltarea comunității din care fac parte. Un astfel de exemplu este crearea, la nivelul Uniunii Europene, a unor organe consultative – Comitetul Economic și Social și Comitetul Regiunilor – al căror rol este de a oferi asistență Comisiei, Parlamentului și Consiliului Europei.

Deosebit de importantă este menținerea echilibrului dintre opiniile prezentate de către părțile consultate. Procesul de consultare trebuie să fie adecvat și echitabil, fără a favoriza anumite grupuri de interese. Principalul pas ce trebuie făcut în acest sens este identificarea clară a criteriilor de selecție a grupurilor consultate, în funcție de relevanța subiectului supus atenției publice⁴.

Instituțiile centrale și locale trebuie să își orienteze activitatea astfel încât accesul cetățenilor la informațiile care îi vizează, atât ca indivizi, cât și comunitatea în întregul ei, și participarea la luarea deciziilor să fie asigurate fără discriminare, nepartizan și necondiționat. Doar așa se pot aplica principiile bunei administrații: respectarea legii, lipsa discriminării și tratamentul egal, proporționalitatea, consecvența, obiectivitatea și imparțialitatea. Respectarea minimală a acestora va garanta servicii publice administrative de o calitate superioară și o mai bună informare și implicare a comunității⁵.

⁴ COMMUNICATION FROM THE COMMISSION - Towards a reinforced culture of consultation and dialogue - General principles and minimum standards for consultation of interested parties by the Commission, Brussels, 11.12.2002, COM(2002) 704 final, accesibil la adresa: http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/en/com/2002/com2002_0704en01.pdf, accesat la data 10.05.2007

⁵ European Commission – CODE OF GOOD ADMINISTRATIVE BEHAVIOUR, Relations with the Public, accesibil la adresa: http://ec.europa.eu/civil_society/code/index_en.htm, accesat la data de 10.05.2007.

I.2 Cadrul legal din România - asigurarea transparenței decizionale

A. Cadrul legislativ existent - *Legea 544/2001 privind liberul acces la informații de interes public și Legea 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică* - oferă cetățenilor instrumentele de lucru și indicii definatorii pentru analiza activității autorităților publice centrale și locale. Vă prezentăm, în continuare, noțiunile de bază cu care vom opera pe tot cuprinsul acestui raport, așa cum sunt ele definite de cele două acte normative menționate mai sus.

*Legea 544/2001 privind liberul acces la informații de interes public,
Capitolul I Dispoziții generale, Articolul 2 oferă următoarele definiții:*

Autoritatea sau instituția publică - orice autoritate ori instituție publică ce utilizează sau administrează resurse financiare publice, orice regie autonomă, companie națională, precum și orice societate comercială aflată sub autoritatea unei autorități publice centrale ori locale și la care statul român sau, după caz, o unitate administrativ-teritorială este acționar unic ori majoritar.

Informație de interes public - orice informație care privește activitățile sau rezultă din activitățile unei autorități publice sau instituții publice, indiferent de suportul ori de forma sau de modul de exprimare a informației.

Informație cu privire la datele personale - orice informație privind o persoană fizică identificată sau identificabilă.

*Legea 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică,
Capitolul I Dispoziții generale, Articolul 3) și Articolul 4) oferă următoarele definiții:*

Act normativ - actul emis sau adoptat de o autoritate publică, cu aplicabilitate generală.

Luarea deciziei - procesul deliberativ desfășurat de autoritățile publice.

Elaborarea de acte normative - procedura de redactare a unui proiect de act normativ anterior supunerii spre adoptare.

Recomandare - orice punct de vedere, sugestie, propunere sau opinie, exprimată verbal sau în scris, primită de către autoritățile publice de la orice persoană interesată în procesul de luare a deciziilor și în procesul de elaborare a actelor normative.

Obligația de transparență - obligația autorităților administrației publice de a informa și de a supune dezbaterii publice proiectele de acte normative, de a permite accesul la luarea deciziilor administrative și la minutele ședințelor publice.

Asociație legal constituită - orice organizație civică, sindicală, patronală sau orice alt grup asociativ de reprezentare civică.

Minuta - documentul scris în care se consemnează în rezumat punctele de vedere exprimate de participanți la o ședință, precum și rezultatul dezbaterilor.

Ordine de precădere - ordinea care determină prioritatea participării la ședințele publice, în raport cu interesul manifestat față de subiectul ședinței.

Ședință publică - ședința desfășurată în cadrul autorităților administrației publice și la care are acces orice persoană interesată.

Autoritățile administrației publice locale - consiliile județene, consiliile locale, primării, instituțiile și serviciile publice de interes local sau județean.

Autoritățile administrației publice centrale - ministerele, alte organe centrale ale administrației publice din subordinea Guvernului sau a ministerelor, serviciile publice descentralizate ale acestora, precum și autoritățile administrative autonome.

B. *Legea 544/2001 privind liberul acces la informații de interes public, Capitolul II, Organizarea și asigurarea accesului la informațiile de interes public, Secțiunea 1, Dispoziții comune privind accesul la informațiile de interes public, Art. 3, Art. 4, Art. 5*

Asigurarea de către autoritățile și instituțiile publice a accesului la informațiile de interes public se face din oficiu sau la cerere, prin intermediul compartimentului pentru relații publice sau al persoanei desemnate în acest scop.

Pentru asigurarea accesului oricărei persoane la informațiile de interes public autoritățile și instituțiile publice au obligația de a organiza compartimente specializate de informare și relații publice sau de a desemna persoane cu atribuții în acest domeniu.

Fiecare autoritate sau instituție publică are obligația să comunice din oficiu următoarele informații de interes public:

- actele normative care reglementează organizarea și funcționarea autorității sau instituției publice;
- structura organizatorică, atribuțiile departamentelor, programul de funcționare, programul de audiențe al autorității sau instituției publice;
- numele și prenumele persoanelor din conducerea autorității sau a instituției publice și ale funcționarului responsabil cu difuzarea informațiilor publice;
- coordonatele de contact ale autorității sau instituției publice, respectiv: denumirea, sediul, numerele de telefon, fax, adresa de e-mail și adresa paginii de Internet;
- sursele financiare, bugetul și bilanțul contabil;
- programele și strategiile proprii;
- lista cuprinzând documentele de interes public;
- lista cuprinzând categoriile de documente produse și/sau gestionate, potrivit legii;
- modalitățile de contestare a deciziei autorității sau a instituției publice în situația în care persoana se consideră vătămată în privința dreptului de acces la informațiile de interes public solicitate.

Capitolul II - Monitorizarea implementării legii transparenței

II.1 Metodologia de lucru

Deoarece nu ne-am propus un raport cu un pronunțat caracter tehnic, metodologia de evaluare a modului de aplicare și respectare a Legii 52/2003, aflată la baza acestui raport, pune accentul foarte mult pe modul practic și real în care autoritățile monitorizate respectă prevederile acestei legi.

Am cules atât informații tehnice - din rapoartele anuale întocmite de către primării privind implementarea Legii 52/2003 - cât și informații din teritoriu, prin intermediul Cluburilor APD implicate în proiect. Caracterul de noutate al demersului nostru rezidă în monitorizarea site-urilor primăriilor evaluate în proiect, demers fundamentat în convingerea că paginile web ale primăriilor vor deveni, în viitorul apropiat, principala interfață de lucru între cetățeni și autorități.

Pe perioada evaluării, februarie 2007 - mai 2007, am urmărit următoarele aspecte:

- Respectarea obligației de transparență față de solicitanții de informații de interes public și acțiunile organizatorice întreprinse de instituții pentru a asigura transparența instituției;
- Ce și cum raportează autoritatea despre implementarea, până în prezent, a Legii 52/2003;
- Cum se implementează legea în prezent;
- Utilizarea site-urilor ca mijloc de diseminare a informațiilor.

Rezultatele monitorizării pe cele trei aspecte prezentate mai sus precum și detalii tehnice privind metodologia folosită sunt prezentate în cele ce urmează.

Instrumentele și informațiile folosite în cadrul metodologiei de evaluare au fost:

- Informațiile primite de la instituțiile monitorizate la cererile în baza Legii 544/2001 adresate de către APD;
- Ghidul de monitorizare a implementării legii transparenței decizionale - prezentat în Anexa 4
- Alte date obținute prin observație și consultarea unor documente interne ale primăriilor.

II.2 Respectarea obligației de transparență față de solicitanții de informații de interes public și acțiunile organizatorice întreprinse de instituții pentru a asigura transparența administrative

Dintre cele trei dimensiuni analizate, respectarea obligației de transparență față de solicitanții de informații de interes public este și cea mai importantă în relația administrație - cetățean. Ne referim aici atât la asociații legal constituite, cât și la persoane fizice, care solicită informații despre proiecte de acte normative.

Ce am urmărit?

Pe toată perioada evaluării, februarie 2007 - mai 2007, am urmărit disponibilitatea autorităților publice de a răspunde la cereri de informații de interes public precum și măsurile organizatorice întreprinse de instituții pentru a asigura transparența instituției.

Cum?

Pentru a putea măsura modul în care primăriile monitorizate de către noi respectă această primă obligație, ne-am folosit atât de prevederile Legii 544/2001 - prin trimiterea de cereri de informații către departamentele responsabile din cadrul fiecărei primării -, cât și de observarea directă a paginii web a instituției. În luna martie a.c., au fost trimise către primăriile implicate în proiect 21 de cereri de informații de interes public. Au fost solicitate instituțiilor monitorizate rapoartele anuale privind transparența decizională, precum și copii după fișa de post a persoanei care are în atribuții relația cu societatea civilă în cadrul instituției.

De asemenea, în perioada februarie - mai 2007, ne-am folosit de paginile web ale instituțiilor monitorizate pentru a putea identifica existența Centrelor de Informare pentru Cetățeni.

Vă reamintim că:

în general, informațiile cu care operează autoritățile și instituțiile publice pot fi clasificate în două categorii:

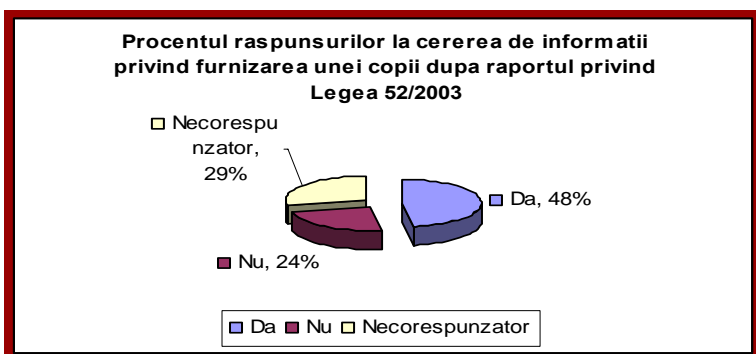
- informații publice;
- informații la care accesul este limitat. Această categorie poate fi împărțită, la rândul ei, în următoarele sub-categorii:
 - date personale;
 - informații clasificate;
 - alte informații secrete;
 - informațiile privind activitățile comerciale sau financiare, dacă publicitatea acestora aduce atingere dreptului de proprietate intelectuală ori industrială, precum și principiului concurenței loiale, potrivit legii.

Ce am aflat

A. Răspunsurile primite de către APD, din partea autorităților publice locale, la cererea de informații publice de a ne pune la dispoziție raportul privind aplicarea Legii 52/2003

Din informațiile furnizate de către autoritățile monitorizate la cererile depuse de către APD pentru a ne pune la dispoziție copie **după raportul privind respectarea Legii 52/2003** referitoare la transparența actului decizional la nivelul administrației publice, pentru anii 2004, 2005, 2006, doar 48% dintre cele 21 de instituții monitorizate ne-au răspuns la cerere, trimițându-ne raportul în format tipărit sau indicându-ne modalitatea de obținere a documentului.

Așa cum reiese și din graficul de mai jos, 48% dintre primăriile monitorizate au răspuns la solicitare, 24% dintre primării nu au răspuns iar 29% dintre primăriile monitorizate au răspuns necorespunzător (de exemplu: ne-au trimis la o pagină de internet nefuncțională sau redirecționând cererea noastră către alte persoane responsabile, care nu au răspuns solicitării noastre).

Grafic 1

B. Existența și funcționarea Centrelor de Informații pentru Cetățeni (CIC)

Vă reamintim că:

Centrele de Informare pentru Cetățeni (CIC) au rolul de a apropia cetățenii de funcționarul public, prin depășirea barierelor impuse de către instituționalizarea serviciilor oferite publicului. Ca principii de bază ale activității CIC pot fi identificate informarea cetățenilor, comunicarea cu aceștia, consultarea și implicarea cetățenilor.

CIC-ul funcționează ca interfață a administrației publice, facilitând accesul publicului la serviciile oferite și informațiile deținute de către autoritatea publică. Cetățenii pot beneficia de servicii, pot face sugestii și, nu în ultimul rând, pot pune la dispoziția administrației informații despre evenimentele comunității.

O parte dintre **avantajele** activității **CIC**, prin prisma nevoilor cetățenilor, sunt:

- realizarea unui nou mod de comunicare cu cetățenii;
- oferirea de informații despre modul de aplicare a legilor din diverse domenii (ocrotirea copilului, drepturile omului etc.);
- oferirea de informații despre problemele de urbanism, bugetare sau din alte arii de interes pentru comunitate;
- cetățenii pot înregistra sesizări privind aspecte ale activității instituției publice (și nu numai);
- dețin o bază de date bogată în informații, actualizată și eficientă;
- întăresc și susțin capacitatea informațională a administrației locale;
- contribuie la creșterea volumului și calității informațiilor oferite comunității.

În ceea ce privește plusul de eficacitate adus instituțiilor publice locale, **avantajele** creării unui **CIC** includ:

- coordonarea și organizarea activității administrației într-un mod care să corespundă nevoilor și cerințelor membrilor comunității;
- crearea serviciului/departamentului specializat în acordarea de asistență cetățenilor, cu promptitudine și profesionalism;
- ierarhizarea și prioritizarea, cu o mai mare acuratețe, a problemelor comunității;
- menținerea unei atitudini mult mai deschise a administrației publice locale față de cetățean;
- crearea unui indicator al reformei în administrația publică locală, care aduce cetățeanul în centrul acțiunilor unei administrații.

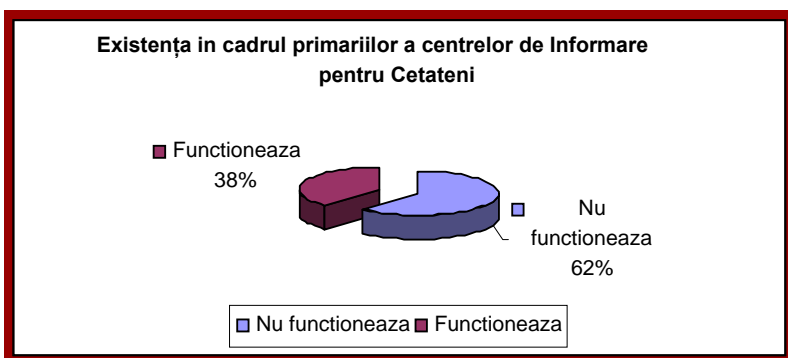
Dezavantajele activării **CIC**-ului se pot identifica în planul suprapunerii cu atribuțiile altor departamente/servicii din cadrul instituției respective.

În practică, se observă faptul că, în general, autoritățile publice preferă să numească o persoană care, simultan, să răspundă la cererile în baza Legilor 52/2003 și 544/2001 și să preia atribuții precum cea de purtător de cuvânt, responsabil cu relațiile publice etc.

Este preferată această cale în locul celei de a înființa un Centru de Informații pentru Cetățeni, departament care ar putea fi o interfață în lucrul cu cetățenii și care ar conduce, ca prim efect, la reducerea birocrăției.

Obs.

În obținerea informațiilor de mai jos, cu privire la funcționarea în cadrul primăriilor a **CIC**, ne-am folosit de paginile web ale primăriilor monitorizate.

Grafic 2

Doar opt primării din totalul de 21 dispun de Centre de Informare pentru Cetățeni.

C. Răspunsurile primite de către APD, din partea autorităților publice locale, la cererea de informații publice, de a ne pune la dispoziție o copie după fișa de post a responsabilului cu relația cu societatea civilă

Dacă în cazul cererii de informații publice privind furnizarea unei copii după raportul anual de implementare a Legii 52/2003 am constatat că procentul de răspunsuri primite este de 77% , în cazul **cererii privind copia după fișa postului responsabilului cu relația cu societatea civilă** lucrurile stau total invers:

- 76% dintre autoritățile publice (dintre cele 21 monitorizate) cărora ne-am adresat nu ne-au furnizat informații cu privire la fișa postului.

Reproducem textul unei scrisori primite de către APD ca răspuns la cererea noastră de informații privind copia după fișa postului: "în urma cererii dumneavoastră din data [...], depusă conform Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, prin care solicitați o copie a fișei de post a persoanei care are drept atribuții relația cu societatea civilă în cadrul instituției noastre, vă aducem la cunoștință că acest document este individual și nu face obiectul Legii 544 /2001".

Subliniem faptul că, Legea 544/2001 nu prevede în mod special faptul că fișa de post este informație de interes public, dar nici nu o include în categoria de informații cu caracter limitat (de exemplu: date personale).

Vă reamintim că:

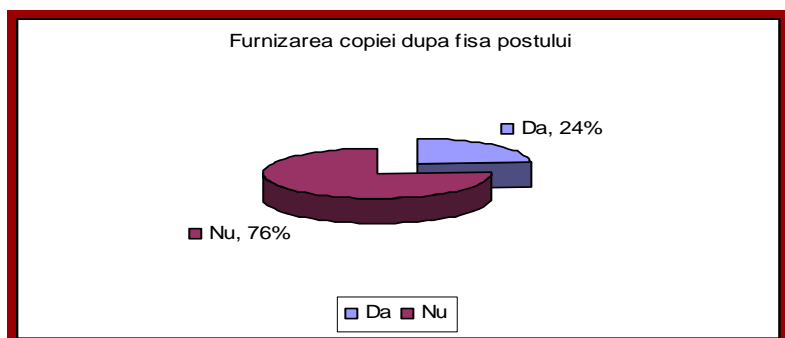
Potrivit Art. 5 din Legea 544/2001:

Fiecare autoritate sau instituție publică are obligația să comunice din oficiu următoarele informații de interes public:

a) actele normative care reglementează organizarea și funcționarea autorității sau instituției publice;

- b) structura organizatorică, atribuțiile departamentelor, programul de funcționare, programul de audiențe al autorității sau instituției publice;
- c) numele și prenumele persoanelor din conducerea autorității sau a instituției publice și ale funcționarului responsabil cu difuzarea informațiilor publice.

În acest caz, putem presupune că motive precum teama de a-și face publice fișele de post sau încadrarea greșită a acestor documente în categoria date cu caracter personal au stat la baza neprimirii de răspunsuri la această cerere.

Grafic 3

Menționăm că prin această cerere nu am urmărit datele cu caracter personal ale persoanelor responsabile de implementarea Legii 52/2003. Din păcate, lipsa acestui document ne-a dus la imposibilitatea de a lua în discuție indicatorul pe baza căruia am fi evaluat gradul de sarcini ce revin persoanelor în cauză.

II.3 Ce și cum raportează autoritatea despre implementarea Legii 52/2003

De la apariția acestei legi, în februarie 2003, și pînă în prezent au trecut mai bine de patru ani.

Patru ani considerați de către autorii acestui studiu suficienți pentru orice autoritate publică din România, locală sau centrală, să se familiarizeze cu prevederile acestei legi și să le aplice.

În 2004, Agenția pentru Strategii Guvernamentale sublinia în manualul "Transparență în administrația publică" (ASG, 2004) în capitolul dedicat Legii 52/2003, necesitatea schimbării raportului de lucru dintre administrația publică locală și cetățeni, folosindu-se de două principii. "Este o schimbare fundamentală de optică și practică în relația dintre administrație - ca gestionară a banului public, și cetățean - în calitate de contribuabil, de la principiul «Noi știm să decidem ce e mai bine pentru voi» la principiul «Noi vă consultăm și decidem împreună cu voi»".

Cât de mult și cât de bine se aplică al doilea principiu invocat după patru ani de la apariția legii, rămâne să decideți dumneavoastră parcurgând tabelele de mai jos.

Ce am urmărit?

Pentru a putea analiza evoluția accesului la informații, a consultării și a participării civice am urmărit datele din fișele⁶ de evaluare centralizată a implementării Legii 52/2003, elaborate și folosite de către Agenția pentru Strategii Guvernamentale în procesul de monitorizare a activității autorităților publice.

Dacă în secțiunea II. 2 a acestui raport - *Respectarea obligației de transparență față de solicitanții de informații de interes public și acțiunile organizatorice întreprinse de instituții pentru a asigura transparența instituției* - am urmărit disponibilitatea autorităților publice de a răspunde la cereri de informații de interes public, solicitându-le copie după raportul anual pe Legea 52, în secțiunea II. 3 - *Ce și cum raportează autoritatea despre implementarea Legii 52/2003* - ne-am propus să analizăm, pe baza indicatorilor de mai jos, informațiile conținute în aceste rapoarte.

Cum ?

În luna martie a.c., am depus cereri conform Legii 544/2001 prin care solicitam copie după raportul anual pe Legea 52/2003. Rapoartele au fost cerute tuturor primăriilor monitorizate. Pe baza răspunsurilor primite, a informațiilor culese de pe paginile de internet ale autorităților în cauză, precum și pe baza întâlnirilor dintre coordonatorii locali de proiect și responsabilii din primării (acolo unde a fost cazul și a fost posibilă o astfel de întâlnire), am cules datele referitoare la:

6 Anexa 3 - RAPORT DE EVALUARE A IMPLEMENTARII LEGII NR. 52/2003 IN ANUL 2006

- numărul proiectelor normative adoptate în 2004, 2005, 2006;
- numărul întâlnirilor organizate de către autoritatea publică la cererea asociațiilor ;
- numărul total al ședințelor publice;
- numărul participanților la ședințele publice;
- numărul proiectelor adoptate în caz de urgență;
- numărul total al recomandărilor primite;
- numărul total al recomandărilor incluse în proiectele de acte normative;
- numărul total al observațiilor și recomandărilor exprimate în cadrul ședințelor publice;
- numărul total al recomandărilor incluse în deciziile luate.

Vă reamintim că:

Potrivit Art. 12 din Legea 52/2003:

(1) Autoritățile publice prevăzute la Art. 4 sunt obligate să întocmească și să facă public un raport anual privind transparența decizională, care va cuprinde cel puțin următoarele elemente:

- a) numărul total al recomandărilor primite;
- b) numărul total al recomandărilor incluse în proiectele de acte normative și în conținutul deciziilor luate;
- c) numărul participanților la ședințele publice;
- d) numărul dezbaterilor publice organizate pe marginea proiectelor de acte normative;
- e) situația cazurilor în care autoritatea publică a fost acționată în justiție pentru nerespectarea prevederilor prezentei legi;
- f) evaluarea proprie a parteneriatului cu cetățenii și asociațiile legal constituite ale acestora;
- g) numărul ședințelor care nu au fost publice și motivația restricționării accesului. (2) Raportul anual privind transparența decizională va fi făcut public în site-ul propriu, prin afișare la sediul propriu într-un spațiu accesibil publicului sau prin prezentare în ședință publică.

Obs.

1. Atragem atenția asupra faptului că există persoane responsabile cu implementarea Legii 52/2003 care confundă acest raport cu raportul de activitate al primarului în anul de mandat precedent sau există cazuri în care raportul pe Legea 52/2003 este întocmit nu pe baza cerințelor legii, ci pe baza rapoartelor de activitate realizate de către fiecare departament din instituție.

2. Rapoartele întocmite altfel decât conform prevederilor Legii 52/2003 nu au fost luate în considerare.

Ce am aflat

- 62% din numărul total de primării monitorizate și-au publicat rapoartele privind transparența decizională în toți cei trei ani: 2004, 2005 și 2006;
- 6 dintre primăriile monitorizate nu au publicat/afișat/întocmit raportul anual.

Ce se poate observa după citirea tabelelor:

- numărul mare de căsuțe completate cu indicativul “lipsă de informație”. Acest indicativ a fost trecut în tabelele noastre acolo unde persoanele din cadrul primăriei, responsabile cu redactarea raportului, au lăsat spații goale, au completat cu o linie sau au omis să completeze respectiva rubrică a raportului.
- considerăm acest lucru ca pe o lipsă de transparență, inexplicabilă, a autorităților locale. De altfel, este destul de greu de crezut că în 2007, autoritățile nu cunosc, de exemplu, numărul total de proiecte de acte normative adoptate în anul precedent (în cazul Primăriei Arad și Primăriei Ploiești).
- din cauza necompletării, de către persoanele responsabile din cadrul primăriilor, a rubricii de răspunsuri pe fiecare indicator în parte din Raportul de evaluare a implementării Legii 52/2003, nu s-a putut evalua, așa cum ne-am fi dorit, modul în care s-a implementat legea pe parcursul celor trei ani;
- numărul mic de ședințe organizate la cererea organizațiilor neguvernamentale;
- numărul mic al recomandărilor primite și incluse în proiecte de acte normative, raportat la numărul de proiecte normative adoptate în fiecare an. Acest lucru denotă lipsa preocupării autorităților de a face publice aceste proiecte și, implicit, de a consulta comunitatea înainte de luarea unei decizii.

Tabelele de mai jos conțin centralizarea datelor culese din rapoartele pe Legea 52/2003 publicate de către autoritățile publice. Primăriile care nu și-au publicat raportul pe Legea 52/2003 nu au fost incluse în tabelele 2, 3 și 4

Tabel 1 - Situație privind publicarea rapoartelor anuale pe Legea 52 /2003 pe anii 2004, 2005 și 2006

Localitate / Anul	2004	2005	2006
Tulcea	•	•	2006
Piatra Neamț	2004	2005	2006
Oradea	•	2005	2006
Onești	2004	2005	2006
Craiova	2004	2005	2006
Constanța	2004	2005	2006
Caracal	•	2005	•
Brăila	2004	2005	•
Baia Mare	2004	2005	2006
Alexandria	2004	2005	2006
Arad	2004	2005	2006
Botoșani	2004	2005	2006
Ploiești	2004	2005	2006
Galați	•	•	•
Primăria Generală	•	2005	2006
Primăria Sector 1	2004	2005	•
Primăria Sector 2	2004	2005	2006
Primăria Sector 3	2004	2005	2006
Primăria Sector 4	2004	2005	2006
Primăria Sector 5	•	•	•
Primăria Sector 6	2004	2005	2006

Punctele negre din tabel reprezintă neafișarea/nepublicarea/neîntocmirea rapoartelor anuale privind aplicarea Legii 52/2003 în anii respectivi.

**Tabel 2 – Cum se implementeaza legea in prezent
An: 2006**

Primaria					Procesul de elaborare a actelor normative		Procesul de luare a deciziilor		
	Nr. proiecte normative adoptate in 2006	Nr. intalnirilor organizate la cererea asociatiilor	Nr. total al sedintelor publice	Nr. participantilor la sedintele publice	Nr. proiectelor adoptate in caz de urgenta	Nr. total al recomandarilor primite	Nr. total al recomandarilor incluse in proiectele de acte normative	Nr. total al observatiilor si recomandarilor exprimate in cadrul sedintelor publice	Nr. total al recomandarilor incluse in deciziile luate
Tulcea	375	5	15	140	2	24	16	5	3
Piatra Neamt	13	2	21	366	338	Lipsa informatie	Lipsa informatie	88	32
Oradea	967	1	20	35	0	5	2	Conf Proceselor verbale	Conf Proceselor verbale
Onesti	85	Lipsa informatie			Lipsa informatie	lipsa informatie	Lipsa informatie	Lipsa informatie	Lipsa informatie
Craiova	34	2	18	1700	30	8	3	100	70
Constanta	4	2	2	150	Lipsa informatie	Lipsa informatie	Lipsa informatie	0	0
Baia Mare	9	1	Lipsa informatie	Lipsa informatie	Lipsa informatie	Lipsa informatie	Lipsa informatie	Lipsa informatie	Lipsa informatie
Alexandria	173	0	16	150	0	0	0	0	0
Arad	Lipsa informatie	2	19	94	Lipsa informatie	59	11	Lipsa informatie	Lipsa informatie
Botosani	66	Lipsa informatie	17	35	Lipsa informatie	4	2	16	Lipsa informatie
Ploiesti	Lipsa informatie	Lipsa informatie	20	300	Lipsa informatie	Lipsa informatie	Lipsa informatie	Lipsa informatie	Lipsa informatie
Primaria Generala	11	6	23	1150	0	5	2	23	4
Sector 2	1	Lipsa informatie	13	230	146	Lipsa informatie	Lipsa informatie	Lipsa informatie	Lipsa informatie
Sector 3	139	0	17	9	0	0	0	0	0
Sector 4	113	0	19	255	110	0	0	0	1
Sector 6	407	Lipsa informatie	22	447	Lipsa informatie	4	3	5	3

Tabel 3 – Cum se implementeaza legea in prezent An: 2005									
Primaria						Procesul de elaborare a actelor normative		Procesul de luare a deciziilor	
	Nr. Proiecte normative adoptate in 2005	Nr. intalnirilor organizate la cererea asociatiilor	Nr. total al sedintelor publice	Nr. participantilor la sedintele publice	Nr. proiectelor adoptate in caz de urgenta	Nr. total al recomandarilor primite	Nr. total al recomandarilor incluse in proiectele de acte normative	Nr. total al observatiilor și recomandarilor exprimate in cadrul sedintelor publice	Nr. total al recomandarilor incluse in deciziile luate
Piatra Neamt	544	Lipsa informatie	18	40	Lipsa informatie	20	60	84	Lipsa informatie
Oradea	15	2	19	50	Lipsa informatie	Lipsa informatie	1	300	5 per sedinta
Onesti	53	Lipsa informatie	Lipsa informatie	Lipsa informatie	Lipsa informatie	Lipsa informatie	Lipsa informatie	Lipsa informatie	3
Craiova	42	12	18	2000	Lipsa informatie	6	6	Lipsa informatie	Lipsa informatie
Constanta	3	1	4	0	lipsa informatie	1	0	0	0
Caracal	51	26	15	31	3	4	2	5	2
Baia Mare	6	2	Lipsa informatie	Lipsa informatie	Lipsa informatie	Lipsa informatie	Lipsa informatie	Lipsa informatie	Lipsa informatie
Alexandria	180	1	19	130	0	0	0	1	1
Arad	Lipsa informatie	5	25		Lipsa informatie	Lipsa informatie	Lipsa informatie	Lipsa informatie	Lipsa informatie
Botosani	54	Lipsa informatie	3	30	Lipsa informatie	6	6	6	6
Ploiesti	Lipsa informatie	Lipsa informatie	Lipsa informatie	300	Lipsa informatie	Lipsa informatie	Lipsa informatie	Lipsa informatie	Lipsa informatie
Primaria generala	18	6	20	1150	0	5	2	23	4
Sector 1	392	nu s-au inregistrat solicitari	13	Lipsa informatie	19	nu s-au inregistrat solicitari	nu s-au inregistrat solicitari	Lipsa informatie	Lipsa informatie
Sector 2	8	Lipsa informatie	15	100	151	Lipsa informatie	Lipsa informatie	Lipsa informatie	Lipsa informatie
Sector 3	126	Lipsa informatie	23	5	lipsa informatie	Lipsa informatie	Lipsa informatie	Lipsa informatie	Lipsa informatie
Sector 4	11	Lipsa informatie	19	25 per sedinta	32	Lipsa informatie	Lipsa informatie	Lipsa informatie	Lipsa informatie
Sector 6	292	0	27	370	4	2	2	2	Lipsa informatie

Tabel 4 – Cum se implementeaza legea in prezent An: 2004									
Primaria	Nr. proiecte normative adoptate in 2004	Nr. intalnirilor organizate la cererea asociatiilor	Nr. total al sedintelor publice	Nr. participantilor la sedintele publice	Nr. proiectelor adoptate in caz de urgenta	Procesul de elaborare a actelor normative		Procesul de luare a deciziilor	
						Nr. total al recomandarilor primite	Nr. total al recomandarilor incluse in proiectele de acte normative	Nr. total al observatiilor și recomandarilor exprimate in cadrul sedintelor publice	Nr. total al recomandarilor incluse in deciziile luate
Oradea	1174	1	18	Lipsa informatie	Lipsa informatie	9	2	1174	Lipsa informatie
Onesti	70	3	13	0	Lipsa informatie	Lipsa informatie	Lipsa informatie	3	3
Craiova	89	8	21	6300	Lipsa informatie	45	16	42	10
Constanta	8	2	2	Lipsa informatie	Lipsa informatie	2	1	2	1
Baia Mare	5	0	Lipsa informatie	Lipsa informatie	Lipsa informatie	Lipsa informatie	Lipsa informatie	Lipsa informatie	Lipsa informatie
Alexandria	50	1	50	40	Lipsa informatie	Lipsa informatie	Lipsa informatie	Lipsa informatie	Lipsa informatie
Arad	421	Lipsa informatie	30	Lipsa informatie	Lipsa informatie	Lipsa informatie	Lipsa informatie	Lipsa informatie	Lipsa informatie
Botosani	11	2	2	Lipsa informatie	Lipsa informatie	2	2	2	2
Ploiesti	Lipsa informatie	Lipsa informatie	Toate	250	Lipsa informatie	Lipsa informatie	Lipsa informatie	Lipsa informatie	Lipsa informatie
Sector 1	419	Lipsa informatie	22	Lipsa informatie	Lipsa informatie	Lipsa informatie	Lipsa informatie	Lipsa informatie	Lipsa informatie
Sector 2	1	Lipsa informatie	16	180	108	Lipsa informatie	Lipsa informatie	Lipsa informatie	Lipsa informatie
Sector 3	109	Lipsa informatie	23	5	Lipsa informatie	Lipsa informatie	Lipsa informatie	Lipsa informatie	Lipsa informatie
Sector 4	146	Lipsa informatie	21	824	10	Lipsa informatie	Lipsa informatie	18	Lipsa informatie
Sector 6	204	30	19	Lipsa informatie	Lipsa informatie	Lipsa informatie	Lipsa informatie	Lipsa informatie	Lipsa informatie

II.4 Cum se implementează Legea 52/2003 în prezent

A treia dimensiune analizată este modul în care **este implementată legea în prezent**. Pe baza acestei analize, am putut evalua modul în care autoritățile statului respectă în activitatea zilnică, prevederile Legii 52/2003.

Ce am urmărit?

Pentru a putea realiza această evaluare, am urmărit o serie de indicatori împărțiți în cinci categorii:

- publicarea, de către autorități, a proiectelor de acte normative;
- modul în care autoritatea transmite proiecte de acte normative către mass-media și cei interesați;
- respectarea dispozițiilor privind participarea cetățenilor la procesul de elaborare a actelor normative;
- respectarea dispozițiilor privind participarea cetățenilor la procesul de luare a deciziilor;
- existența unui regulament de organizare a dezbaterilor.

Cum?

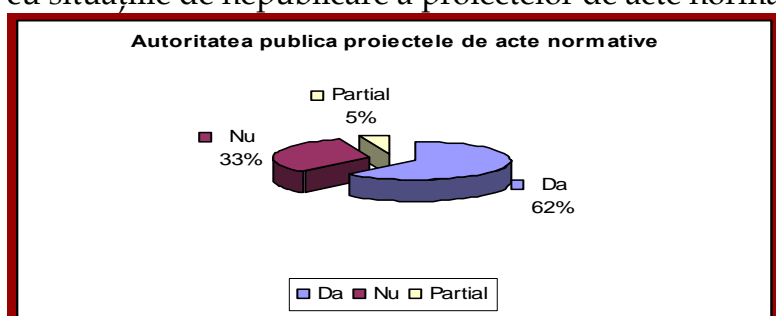
Datele au fost culese în perioada ianuarie - martie 2007, folosind ca surse de informare paginile web ale instituțiilor, avizierele de la primărie, buletinele informative tipărite de către autorități.

În cele ce urmează vă prezentăm rezultatele obținute în urma monitorizării pentru fiecare categorie de indicatori urmăriți.

Ce am aflat

A. Publicarea actelor normative

Așa cum arată și Graficul 4 prezentat mai jos, rezultă că doar 62% dintre cele 21 de primării monitorizate publică proiectele de acte normative. Având în vedere importanța publicării acestora și obligativitatea dată de lege, considerăm că acest procent este departe de a fi mulțumitor, chiar dacă este un procent ridicat, în raport cu situațiile de nepublicare a proiectelor de acte normative.

Grafic 4

În plus, publicarea proiectelor de acte normative nu se face nici în mod regulat (cu mici excepții), nici folosindu-se toate instrumentele disponibile: site, avizier, mass-media.

Vă reamintim că:

Potrivit Art. 6 din Legea 52/ 2003:

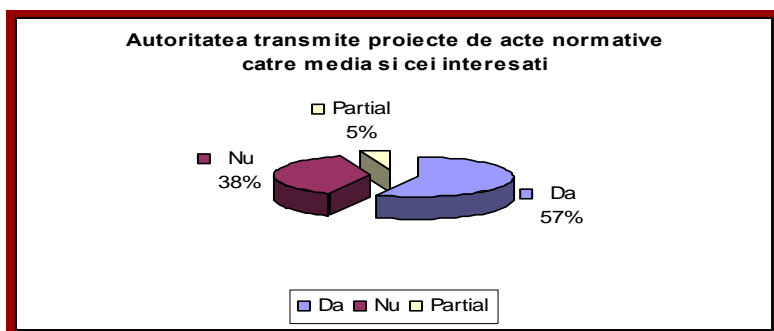
Alin (1) În cadrul procedurilor de elaborare a proiectelor de acte normative autoritatea administrației publice are obligația să publice un anunț referitor la această acțiune în site-ul propriu, să-l afișeze la sediul propriu, într-un spațiu accesibil publicului, și să-l transmită către mass-media centrală sau locală, după caz.

B. Modul în care autoritatea transmite proiecte de acte normative către mass-media și cei interesați

Acest indicator a fost urmărit ținând cont de următoarele aspecte: publicarea unui anunț referitor la proiectele de acte normative pe care le inițiază autoritatea publică, și dacă anunțul conține nota de fundamentare și expunerea de motive.

B.1. Publicarea unui anunț referitor la proiectele de acte normative pe care le inițiază autoritatea publică

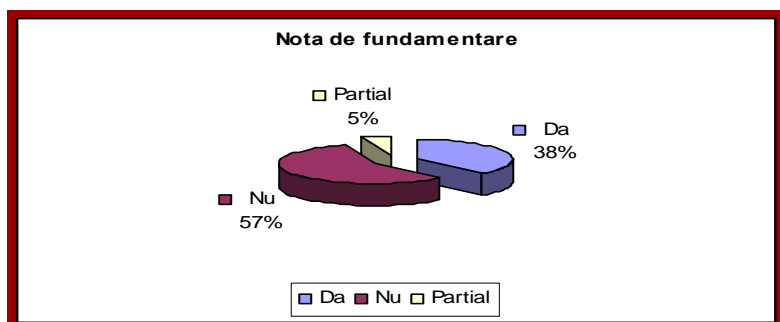
Datele monitorizării indică un procent de 57% din totalul instituțiilor monitorizate care transmit acte normative către mass-media și cei interesați. După cum reiese și din graficul de mai jos, 5% dintre primării dintre cele 21 monitorizate, nu publică cu regularitate actele normative, iar 38% nu fac deloc acest lucru.

Grafic 5

B.2. Publicarea în anunț a unei note de fundamentare a actului normativ

Dacă în cazul publicării și transmiterii de proiecte de acte normative, procentele au fost de peste 50%, în cazul publicării notelor de fundamentare situația este inversă. Așa cum rezulta din Graficul 6, doar 38% dintre autoritățile monitorizate publică pe lângă anunțul de act normativ și nota de fundamentare aferentă acestuia.

Grafic 6

Nota de fundamentare reprezintă un element important în procesul de transparentizare a activităților desfășurate de către autorități. Este foarte importantă pentru cetățenii interesați să înțeleagă un proiect de act normativ.

Vă reamintim că:

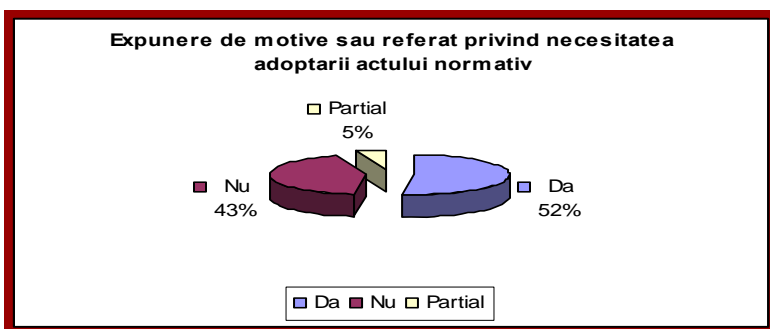
Potrivit Art. 6 din Legea 52/ 2003:

alin (2): paragraful (2) [...] Anunțul va cuprinde o notă de fundamentare, o expunere de motive sau, după caz, un referat de aprobare privind necesitatea adoptării actului normativ propus, textul complet al proiectului actului respectiv, precum și termenul limită, locul și modalitatea în care cei interesați pot trimite în scris propuneri, sugestii, opinii cu valoare de recomandare privind proiectul de act normativ.

B.3 Publicarea în anunț a expunerii de motive sau referat privind necesitatea adoptării actului normativ

Proiectul de act normativ trebuie însoțit, dacă este cazul, de un referat sau expunere de motive prin care să se evidențieze utilitatea respectivei hotărâri. Prin intermediul acestor documente, autoritatea publică își prezintă viziunea asupra problemei discutate. Pe baza acestor documente, cetățenii pot influența decizia autorității, în vederea adaptării proiectului de hotărâre la sugestiile și opiniile comunității.

Datele monitorizării indică faptul că 52% din totalul instituțiilor monitorizate (21 de instituții) publică expunerea de motive sau referatul privind necesitatea adoptării actului normativ. După cum reiese și din graficul de mai jos, 5% din primăriile monitorizate nu publică cu regularitate aceste informații, iar 43% nu fac deloc acest lucru.

Grafic 7

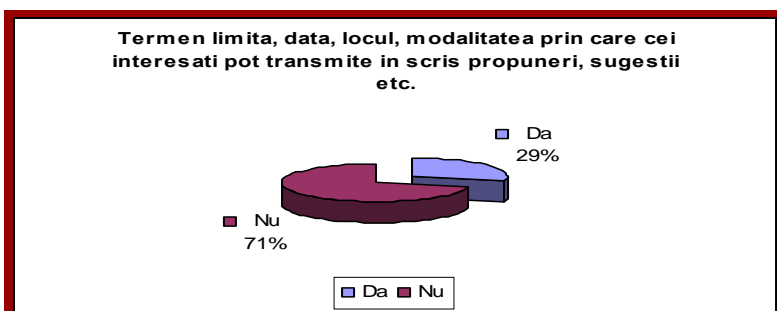
C. Respectarea dispozițiilor privind participarea cetățenilor la procesul de elaborare a actelor normative

Acest indicator a fost urmărit ținând cont de următoarele aspecte:

- dacă anunțul referitor la elaborarea unui proiect de lege cuprinde termenul limită, data, locul și modalitatea prin care cei interesați pot transmite în scris propuneri, sugestii etc. (Art.6 , alin 2.)
- dacă anunțul referitor la elaborarea unui proiect de lege a fost publicat cu cel puțin 30 de zile înainte de supunerea actului spre analiză; (Art.6 , alin 2.)
- dacă autoritatea administrației publice respectă termenul de 10 zile, din momentul publicării anunțului de elaborare a proiectului de act normativ, pentru a primi în scris propuneri, sugestii sau opinii cu privire la proiectul de act normativ supus dezbaterii publice;

C.1 Termenul limită, data, locul și modalitatea prin care cei interesați pot transmite în scris propuneri, sugestii și opinii cu privire la proiectul de act normativ propus

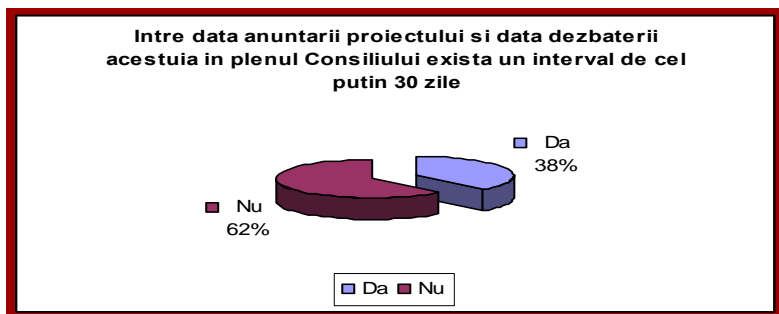
Așa cum rezultă din graficul 8, un procent de 71% dintre cele 21 de primării monitorizate nu includ în anunțul referitor la elaborarea unui proiect de lege, informațiile menționate mai sus.

Grafic 8

C.2. Publicarea anunțului referitor la elaborarea unui proiect de lege cu cel puțin 30 de zile înainte de supunerea actului spre analiză

Autoritățile publice au obligația ca, între data anunțării proiectului și data dezbaterii acestuia, să lase un interval de 30 de zile pentru primirea în scris a recomandărilor și sugestiilor. Datele noastre arată că 38% dintre autoritățile monitorizate (din totalul de 21) au respectat acest termen, în timp ce 62% nu au respectat această prevedere.

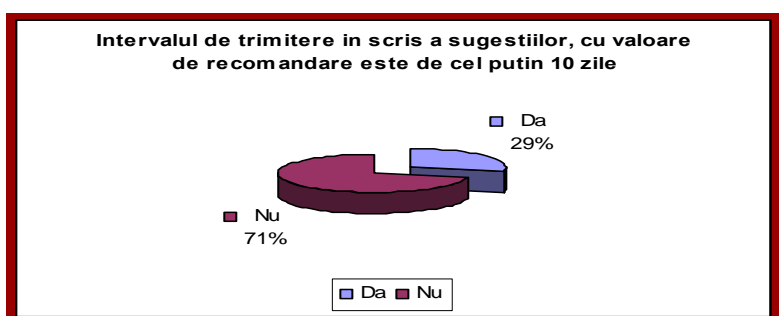

Grafic 9

De obicei, autoritățile anunță strict cu trei zile înainte de ședința Consiliului, fără a mai lăsa timpul necesar persoanelor interesate să depună recomandări. Acest lucru, însă, contravine reglementărilor legale menite a sprijini participarea cetățenească – se creează o “falsă transparență”.

C.3. Respectarea termenului de 10 zile de către autoritatea administrației publice, din momentul publicării anunțului de elaborare a proiectului de act normativ, pentru a primi în scris propuneri, sugestii sau opinii cu privire la proiectul de act normativ supus dezbaterii publice

După cum se observă și din graficul alăturat, 71% dintre autorități (din totalul de 21 monitorizate) nu respectă intervalul de 10 zile prevăzut de lege.

Grafic 10

Datele au fost obținute prin observație (avizier, site) și pe baza comunicării scrise și verbale între coordonatorii APD și responsabilii cu implementarea Legii 52/2003 din primării.

D. Respectarea dispozițiilor privind participarea cetățenilor la procesul de luare a deciziilor

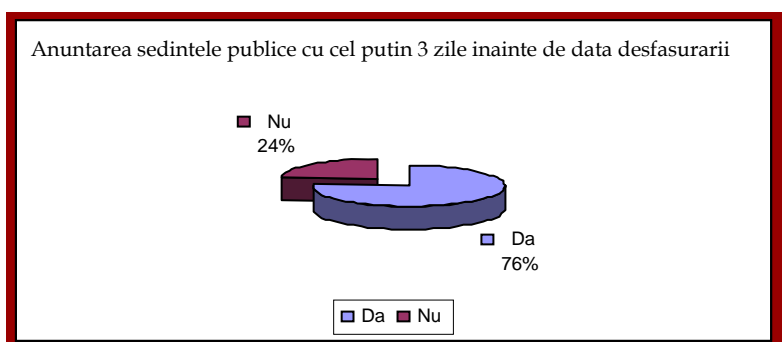
Acest indicator a fost urmărit ținând cont de următoarele aspecte:

- dacă autoritățile au anunțat organizarea ședinței publice cu cel puțin 3 zile înainte de data desfășurării ședinței
- dacă autoritațile au publicat minutele/înregistrările ședinței publice.

D.1. Anunțarea ședințele publice cu cel puțin 3 zile înainte de data desfășurării

Procentul de 76% din graficul 11 - în cazul autorităților care anunță cu cel puțin 3 zile înainte ședințele publice - își pierde din importanță din cauza celor 71% dintre autorități (din totalul de 21 monitorizate) care nu respectă intervalul de 10 zile prevăzut de lege pentru a primi în scris propuneri, sugestii sau opinii cu privire la proiectul de act normativ supus dezbaterii publice (vezi Grafic 10).

Pentru obținerea unui număr semnificativ de participanți - cetățeni, mass-media, alte grupuri țintă - este mai mult decât necesară respectarea termenului de 10 zile pentru primirea eventualelor sugestii și precizări.

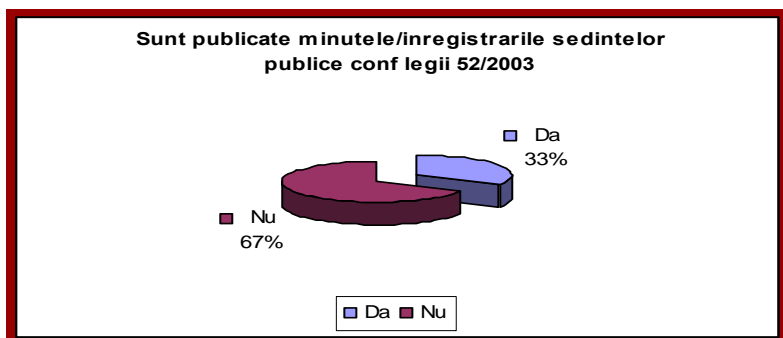

Grafic 11

Datele au fost obținute prin observație (avizier, site) și pe baza comunicării scrise și verbale între coordonatorii APD și responsabilii cu implementarea Legii 52/2003 din primării.

D.2. Publicarea minutelor/înregistrărilor ședințelor publice conform Legii 52/2003

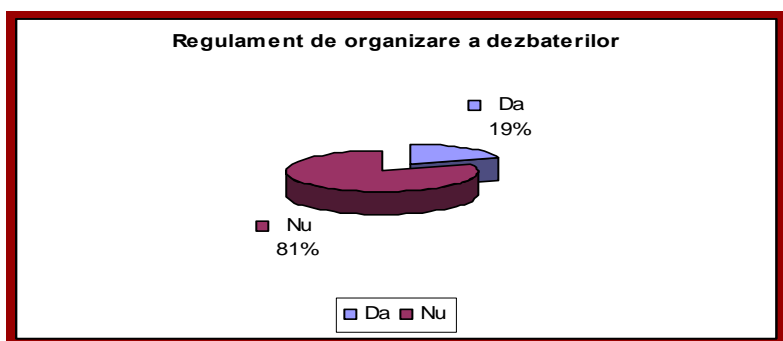
Prin publicarea minutelor și înregistrărilor ședințelor publice se respectă principiul de responsabilizare a persoanelor cu funcții de conducere. Din păcate, datele monitorizării noastre arată că numărul de instituții care publică minutele și înregistrările ședințelor publice este destul de scăzut: doar 33% dintre autoritățile monitorizate respectând această prevedere.

Grafic 12

E. Existența unui regulament de organizare a dezbaterilor

Ca măsură adițională ce poate conduce la creșterea transparenței este și existența regulamentului de organizare a dezbaterilor. Acesta conduce la sporirea eficienței dezbaterilor publice organizate de către o primărie. Persoanele interesate pot obține informații referitoare la organizarea dezbaterilor publice în timp util, putându-și pregăti intervențiile mult mai documentat și pertinent.

Grafic 13

Din datele noastre rezultă că doar 19% dintre cele 21 de instituții monitorizate, folosesc un regulament de organizare a dezbaterilor.

Existența unui regulament de organizare a dezbaterilor nu este o prevedere legală, ci un exemplu de bună practică.

Capitolul III. Utilizarea site-urilor ca mijloc de diseminare a informației

III. 1 De la dispoziții legale la obiective funcționale și eficiență

A Dispoziții legale privind transparența decizională cu aplicare directă la nivelul site-urilor⁷

Prin dispozițiile Legii 52/2003, obligațiile primărilor în ceea ce privește conținutul site-ului propriu sunt următoarele:

- publicarea anunțului referitor la procedurile de elaborare a proiectelor de acte normative, cu cel puțin 30 de zile înainte de supunerea spre analiză, avizare și adoptare de către autoritățile publice;
- publicarea unui anunț care va include: nota de fundamentare, expunerea de motive sau referatul de aprobare privind necesitatea adoptării actului normativ propus, textul complet al proiectului actului respectiv, termenul limită, locul și modalitatea în care cei interesați pot trimite în scris propuneri, sugestii, opinii cu valoare de recomandare privind proiectul de act normativ;
- stabilirea unei perioade de cel puțin 10 zile, din momentul publicării anunțului, pentru a primi în scris propuneri, sugestii sau opinii cu privire la proiectul de act normativ supus dezbaterii publice;
- publicarea anunțului privind organizarea unei ședințe publice, cu cel puțin trei zile înainte de desfășurare. Anunțul va conține data, ora și locul de desfășurare a ședinței publice, ordinea de zi;
- publicarea minutei ședinței publice, inclusiv votul fiecărui membru, cu excepția cazurilor în care s-a hotărât vot secret (inclusiv arhiva aferentă);
- publicarea raportului anual privind transparența decizională.

B Obiective funcționale ale site-urilor autorităților publice

Prin respectarea prevederilor Legii 52/2003 menționate anterior, atât autoritățile publice, cât și cetățenii pot contribui la atingerea următoarelor obiective:

- inițierea a două direcții de acțiune: participarea la elaborarea reglementărilor și participarea la luarea deciziilor;
- identificarea căilor de responsabilizare a cetățenilor cu privire la acțiunile și hotărârile de interes public ale autorităților locale și aplicarea lor;
- crearea unui ritm constant de informare a cetățenilor.

⁷ Legea 52/2003, Capitolul II - Proceduri privind participarea cetățenilor și a asociațiilor legal constituite la procesul de elaborare a actelor normative și la procesul de luare a deciziilor; Secțiunea 1 - Dispoziții privind participarea la procesul de elaborare a actelor normative; Secțiunea a 2-a - Dispoziții privind participarea la procesul de luare a deciziilor - art 6 până la art 12.

În mod cert, crearea și administrarea unui site web propriu fiecărei primării contribuie la îmbunătățirea modului de aplicare a legii transparenței decizionale. Prin intermediul acestuia, instituțiile publice (locale/centrale) pot optimiza relația cu cetățenii, conștientizând importanța obligațiilor pe care le au față de cetățeni, prin:

- informarea prealabilă asupra problemelor de interes public;
- consultarea cu privire la proiectele de acte normative;
- implicarea în procesul de luare a deciziilor și de adoptare a actelor normative;
- creșterea gradului de cunoaștere și conștientizare cu privire la drepturile conferite de lege;
- creșterea accesibilității la informațiile privind procesul de luare a deciziei de interes public;

C. Beneficiile Administrației Publice Locale

Ceea ce ar trebui reținut de către instituțiile administrației publice este faptul că, prin intermediul site-urilor proprii, se ajunge la:

- maximizarea avantajelor pe care administrația le poate obține prin procesul de consultare publică;
- mai buna cunoaștere a nevoilor, dorințelor cetățenilor și societății civile în ceea ce privește serviciile publice locale ce trebuie oferite acestora;
- prioritizarea serviciilor publice locale în funcție de nevoi, cerințe și resurse;

Imaginile prezentate sunt cu titlu ilustrativ

- creșterea gradului de încredere a comunității față de aleșii locali și de administrația publică în general;
- facilitarea unei contribuții directe a cetățenilor la definirea problemei, identificarea și aplicare soluțiilor, evaluarea deciziilor luate și a efectelor lor;
- familiarizarea cetățenilor cu procesul de elaborare a deciziilor publice în sensul oferirii unui ajutor din ce în ce mai avizat;
- crearea mijloacelor prin care cetățeanul poate participa la gestionarea afacerilor publice.

Beneficiile cetățenilor

Principalii utilizatori ai site-urilor sunt membrii comunității. Ei pot beneficia prin intermediul paginii web a instituției de:

- posibilitatea de a participa activ la procesul de luare a deciziilor;
- posibilitatea de a controla și monitoriza activitatea autorității publice;
- posibilitatea de a evalua deciziile instituțiilor publice;
- posibilitatea de a participa la un dialog bidirecțional, permanent, între administrația publică locală, organizații neguvernamentale locale și cetățeni;
- șansa de contribui la dezvoltarea comunității locale prin îmbunătățirea informării, colaborării și consultării dintre diversele părți interesate;
- șansa de a sprijini alți cetățeni în rezolvarea unor probleme complexe cu care se confruntă.

Stadiul rezolvării cererilor adresate PMB - Mozilla Firefox

File Edit View History Bookmarks Tools Help

http://www4.pmb.ro/wwwwtj/dox/verifica.asp

Customize Links Free Hotmail Windows Marketplace Windows Media Windows manualx.pdf (applica...

Stadiul rezolvării cererilor adres...

10.6.2007 - Stadiul rezolvării cererilor adresate PMB
 Ultima actualizare a fost făcută la 5.6.2007

Număr de înregistrare din Ziua Luna Anul

Completați casetele cu informațiile cerute conform bonului primit la [CIDRC - Registratura PMB](#)

Program Registratura PMB - CIDRC
 Luni, Marti - 08,30-16,30
 Miercuri - 08,30-18,30
 Joi, Vineri - 08,30-16,30
 zilnic - 13,00-14,00 pauza
 Adresa: B-dul. Regina Elisabeta nr.16, parter
 Telefon: 305.55.00
 305.55.55 int de la 2000 la 2010 (inclusiv).

Program Registratura PMB

Pagina realizata de **Centrul de Calcul - CGMB**
S. CIUCA [DAN CIUCHE] 091ano7

Done English (United

III.2 Monitorizarea site-urilor

Primăriile a căror site-uri au fost evaluate sunt: Alexandria, Arad, București – Primăria Generală și cele 6 primării de sector , Baia Mare, Botoșani, Brăila, Caracal, Constanța, Craiova, Galați, Onești, Oradea, Piatra Neamț, Ploiești și Tulcea.

Ce am urmărit?

Dimensiunile analizate au fost:

1. măsura în care autoritățile publice locale informează comunitatea în legătură cu activitățile lor;
2. măsura în care sunt asigurate corectitudinea și transparența gestionării banilor publici la nivelul autorităților publice locale;
3. măsura în care autoritatea respectă prevederile legale privind integritatea personalului la nivelul administrației publice locale (spre exemplu: publicarea declarațiilor de avere și de interese ale aleșilor și funcționarilor publici locali);
4. măsura preocupării autorităților publice locale pentru satisfacția cetățenilor legată de calitatea serviciilor publice;

Cum?

Pe baza dimensiunilor de mai sus, am urmărit și analizat fiecare pagină a primăriei în parte, folosindu-ne de o grilă de evaluare care conține o serie de indicatori prezentați mai jos.

Indicatorii prin intermediul cărora s-au analizat dimensiunile amintite sunt:

- publicarea pe site-ul instituției a documentelor oficiale, deciziilor și normelor instituției publice locale;
- publicarea pe site-ul instituției a documentelor care privesc transparența exercițiului bugetar;
- publicarea pe site-ul instituției a documentelor ce țin de transparența procesului de achiziții publice;
- publicarea pe site-ul instituției a planului de dezvoltare, planului de investiții, planului de urbanism;
- publicarea declarațiilor de avere și de interese ale aleșilor și funcționarilor publici locali;
- bune practici – informații întâlnite pe paginile web ale primăriilor și care nu sunt prevăzute expres de reglementările legale în vigoare dar care sunt utile/recomandabile în relația instituție publică locală – cetățean.

Monitorizarea paginilor web s-a desfășurat în perioada 29.03.2007 – 19.04.2007

Deoarece procesul de monitorizare a site-urilor s-a desfășurat într-o perioadă limitată, menționăm că modificările survenite pe paginile web ale primăriilor ulterior monitorizării nu sunt cuprinse în acest raport.

Ce am aflat

A. Aspecte pozitive

1. Măsura în care autoritățile publice locale informează comunitatea în legătură cu activitățile lor:

- toate site-urile au secțiuni de informare targetată: locuitori, vizitatori, cultură, educație, mediu de afaceri, magazine, legislație, instituții publice centrale sau locale;
- primarul, viceprimarii, consilierii și directorii principalelor direcții ale instituțiilor publice monitorizate acordă audiențe, iar programul acestora este disponibil pe site - aspect valabil în cazul tuturor site-urilor. În unele cazuri există chiar posibilitatea de înscriere on-line la audiențe (Primăria Sectorului 4 și Ploiești) și de a primi răspuns/confirmare a programării (Ploiești);
- se dau informații despre grupurile consultative (Botoșani);
- există motoare de căutare pentru Hotărâri de CL, proiecte de acte normative, minute/procese-verbale ale ședințelor publice (Ploiești);
- există 2 cazuri de postare de anunțuri pentru dezbateri publice (în cazul unuia dintre ele nu se poate vedea data la care a fost postat și dacă se încadrează în termenul legal) (Arad, Oradea).

2. Măsura în care sunt asigurate corectitudinea și transparența gestionării banilor publici la nivelul autorităților publice locale:

- prin intermediul site-ului propriu se realizează, sondaje de opinie privind prioritățile bugetului local (Alexandria, Craiova)

3. Măsura în care autoritatea respectă prevederile legale privind integritatea personalului la nivelul administrației publice locale:

- declarațiile de avere sunt postate pe site-uri (aspect pozitiv identificat în cazul tuturor site-urilor)

4. Măsura preocupării autorităților publice locale pentru satisfacția cetățenilor legată de calitatea serviciilor publice:

- site-urile conțin informații referitoare la modalitatea de a adresa propuneri către instituția publică locală, pe următoarele căi:
 - e-mail și/sau telefon adresat departamentului de informații publice - acolo unde există un astfel de departament;
 - e-mail și/sau telefon adresat către unii departament din structura instituției;
 - e-mail și/sau telefon adresat persoanelor din conducerea instituției;
 - linie de apel gratuită (TelVerde);
 - telefonul cetățeanului - distribuie apel către diferite compartimente din primărie;
 - formulare de mesaje on-line;
- problemele comunitare prioritare sunt ierarhizate printr-un sistem de vot electronic (Alexandria, Craiova);

- există chestionare on-line de consultare a cetățenilor privind serviciile oferite de către administrația publică locală (serviciul de transport public, funcționarea piețelor agroalimentare) (Brăila, Arad);
- există rubrică de sugestii despre site (Primăria Generală a Mun. București) ;
- se utilizează interfețe electronice de transmitere a reclamațiilor (Arad, Primăria Generală a Mun. București, Primăria Sectorului 1, Primăria Sectorului 2);
- formulare fiscale cu opțiune de download sau on-line (Baia Mare, Botoșani, Brăila, Craiova, Piatra Neamț, Primăria Sectorului 2);
- există un ghid al cetățeanului privind aplicarea Legii 544/2001 (Baia Mare);
- există un sistem de urmărire a solicitărilor depuse la registratură (Primăria Generală a Mun. București, Primăria Sectorului 3);
- există un Forum cetățenesc unde cetățenii își pot exprima opiniile (Primăria Generală a Mun. București);
- există ghișeu on-line de informații (Primăria Generală a Mun. București) ;
- interfețe și formulare on-line pentru cererea de informații cu caracter public/pentru reclamații (Primăria Generală a Mun. București) ;

B Aspecte negative

1. Măsura în care autoritățile publice locale informează comunitatea în legătură cu activitățile lor:

- Doar 14 primării din totalul de 21 monitorizate au publicat regulamentul de funcționare a primăriei/consiliului local;
- Doar 10 primării din totalul de 21 monitorizate au publicat documente normative care reglementează transparența decizională și participarea la decizia publică;
- Doar 14 primării din totalul de 21 monitorizate au publicat datele de contact ale Compartimentului de Acces la Informații și Transparență (relații cu publicul) din cadrul primăriei;
- Doar 13 primării din totalul de 21 monitorizate au publicat programul de lucru al Compartimentului de Acces la Informații și Transparență (relații cu publicul) în cadrul primăriei;
- Doar 5 primării din totalul de 21 monitorizate au publicat pe site Buletinul Informativ (conține informații publice);
- Doar 10 primării din totalul de 21 monitorizate au publicat raportul anual asupra transparenței și accesului la informațiile de interes public;
- Doar 3 primării din totalul de 21 monitorizate au publicat raportul anual de activitate al administrației;
- Doar 7 primării din totalul de 21 monitorizate au afișat pe pagina web a instituției proiectele de acte normative;
- Doar 2 primării din totalul de 21 monitorizate au afișat pe pagina web a instituției pe lângă proiectul de act normativ și anunțul referitor la dezbaterea unui act normativ;
- Doar 6 primării din totalul de 21 monitorizate au publicat rapoarte individuale ale consilierilor locali;

- Doar 14 primării din totalul de 21 monitorizate au postat pe pagina web a instituției minutele ședințelor publice;
- La secțiunea proiecte de acte normative sunt trecute și proiecte care deja au fost adoptate (în momentul în care este adoptat un proiect de hotărâre acesta devine hotărâre de Consiliu Local)
- Proiecte de hotărâri doar cu titlu informativ, nu sunt postate pe site.

2. Măsura în care sunt asigurate corectitudinea și transparența gestionării banilor publici la nivelul autorităților publice locale:

- Doar 15 primării din totalul de 21 monitorizate au publicat programul achizițiilor publice. Acesta este prezent în cadrul bugetului – în cazurile în care bugetul este public, postat pe site și poate fi consultat;
- Doar 8 primării din totalul de 21 monitorizate au publicate pe site anunțuri de licitații pentru lucrări publice;
- Nicio primărie nu are postat pe site raportul trimestrial privind achizițiile publice;
- Doar 7 primării din totalul de 21 monitorizate au publicat planul strategic de dezvoltare;
- Doar 5 primării din totalul de 21 monitorizate au publicat planul de urbanism;
- Doar 15 primării din totalul de 21 monitorizate au publicat proiectul de buget local (acesta poate fi consultat de orice doritor).

3. Măsura în care autoritatea respectă prevederile legale privind integritatea personalului la nivelul administrației publice locale:

- Doar 7 primării din totalul de 21 monitorizate au publicat declarațiile de interese.

4. Măsura preocupării autorităților publice locale pentru satisfacția cetățenilor legată de calitatea serviciilor publice:

- Doar 8 primării din totalul de 21 monitorizate dispun de un sistem/mecanism de evaluare a satisfacției cetățenilor față de serviciile publice primite;

Obs.

Greutăți întâmpinate în timpul monitorizării:

- există cazuri în care diverse documente sunt postate pe site-uri în secțiuni greșite: declarații de avere postate pe pagina declarațiilor de interese, Hotărâri ale Consiliului local postate la capitolul Proiecte de acte normative;
- dificultate în accesarea diverselor pagini și downloadarea de documente;
- bugetele sunt într-un format greu de înțeles de către persoane fără cunoștințe în domeniu;
- structura neclară a site-urilor.
- pagini în construcție sau opțiuni inactive – există pagina de start pentru anumite secțiuni dar nu există nimic pe pagina țintă;
- documente care nu se pot accesa/deschide;

- nu toate site-urile au data ultimei actualizări (unele au, însă, cursul valutar și/sau temperatura la zi).

C. Concluziile monitorizării

Existența unui cadru legal și formal care să asigure transparența decizională nu exclude starea inertială care caracterizează planul implicării cetățenilor de către autorități în luarea deciziilor de interes general. În aceeași ordine de idei, în ceea ce privește folosirea site-urilor proprii, nu toate primăriile sunt consecvente în a fi la zi cu informațiile postate.

Cu cât autoritățile publice locale sunt mai apropiate de cetățean, cu atât trebuie să fie mai active în acțiunea de a informa, consulta și stimula cetățenii. Implicarea cetățeanului în decizia administrativă, ca principal beneficiar al acesteia, este cel mai clar semn de transparență la nivelul instituțiilor administrative locale și centrale.

D. Recomandări

Prin analiza site-urilor celor 21 de instituții am identificat o serie de aspecte care pot fi îmbunătățite și pe baza cărora putem face următoarele recomandări:

- folosirea la maximum a paginii web a instituției, deoarece internetul este una dintre cele mai comode formule de implicare a cetățenilor în procesul de consultare/informare (numărul de vizitatori înregistrați ai site-urilor dovedește acest lucru);
- crearea unui sistem de dialog, informare și consultare sistematic și rapid cu mediile interesate și cu societatea civilă;
- crearea unui mecanism de consultare prin pagina web a cetățenilor, asociațiilor profesionale, aleșilor, comisiilor, organizațiilor non-guvernamentale, organismelor responsabile cu aplicarea și controlul reglementărilor etc.;
- identificarea/stabilirea unei modalități de asociere a cetățenilor la elaborarea actelor normative (consultarea unui «eșantion» de cetățeni sau consultarea on-line, utilizarea observațiilor etc.)
- procesul de informare a cetățenilor asupra drepturilor conferite de lege trebuie să fie susținut permanent;
- respectarea regulilor procedurale minime de transparență decizională a autorităților publice;
- respectarea dreptului de participare la procesul de luare a deciziilor de interes public ca definitiv pentru noțiunea de bună guvernare;

III. 3 Îmbunătățirea paginilor web ale instituțiilor. Proces necesar și continuu

A. Aspecte generale în relația cetățean - administrație publică locală, din perspectiva utilizării paginilor web

Având în vedere că principalul beneficiar al activității autorităților publice, centrale și/sau locale, este cetățeanul, orice recomandare de natură a îmbunătăți relația dintre administrația publică și cetățean, din perspectiva legislației privind transparența decizională, trebuie luată în considerare. Acest lucru va facilita circulația informațiilor în ambele sensuri și va consolida mecanismele procesului de consultare a cetățenilor.

În funcție de disponibilitatea instituțiilor publice față de propunerile cetățenilor și de nivelul implicării publicului în activitatea administrației publice, se pot identifica o serie de avantaje definitorii ale dialogului bidirecțional:

- oferirea de informații echilibrate și obiective către public - având ca rezultat o mai mare înțelegere a problemelor și soluțiilor;
- obținerea de răspunsuri de la cetățeni în ceea ce privește deciziile, actele normative și soluțiile identificate - duce la creșterea gradului de implicare cetățenească;
- lucrul direct cu cetățenii pe parcursul procesului normativ - problemele/îngrijorările cetățenilor sunt corect prioritizate și înțelese;
- crearea unui parteneriat între instituția publică și cetățean - identificarea soluțiilor alternative;
- plasarea deciziei în mâinile cetățeanului - sporirea responsabilității membrilor comunității.

De asemenea, trebuie ținut cont de faptul că dialogul cu cetățenii are ca scop cunoașterea și identificarea modalităților de rezolvare, de către administrația publică, a problemelor în contextul situației social-economice existente la nivel local. Pentru a putea evalua rezultatele unui proces de consultare a cetățenilor, trebuie urmărite următoarele aspecte:

- dacă problema/decizia supusă atenției publice este de interes pentru comunitate;
- un număr suficient de cetățeni sunt consultați;
- grupurile țintă sunt reprezentative pentru problema/decizia respectivă;
- instrumentele de consultare folosite sunt selectate corect;
- opiniile exprimate de către cetățeni sunt luate în calcul.

Acest ultim aspect stă la baza conceptului de consultare publică, deoarece este pasul prin intermediul căruia cetățenii își fac auzite opiniile și își prezintă soluțiile.

B Modele de urmat

Pe lângă informațiile prevăzute de lege pentru a fi postate pe site-urile proprii, primăriile oferă cetățenilor, prin intermediul internetului, diverse alte categorii de informații și servicii.

Cum pe unele web site-uri monitorizate am întâlnit aspecte pozitive demne de evidențiat, în cele ce urmează vi le vom prezenta, încadrându-le în două categorii – **informare și feed back de la cetățeni**:

B 1 Procesul de informare – poate fi îmbunătățit prin:

- linkuri către portaluri precum www.e-guvernare.ro, www.acor.ro, www.aor.ro, www.domnuleprimar.ro, www.infoeuropa.ro etc.;
- servicii și formulare fiscale on-line;
- diverse documente interne privind liberul acces la informațiile de interes public;
- prezentarea mecanismelor informale de dialog între administrația publică locală, organizații neguvernamentale locale, sindicate și grupuri consultative cetățenești (Consiliul pentru transparență locală, Centre de informare pentru cetățeni, Forum cetățenesc);
- documente downloadabile;
- descrieri ale proiectelor finalizate și/sau în derulare (din bani publici);
- declarații de avere nu numai pentru funcționarii primăriei și ai consiliului local, ci și ai altor regii și direcții subordonate primăriei;
- referințe legislative privind funcționarea aparatului administrativ: Legea nr. 188/1999 (republicată) privind Statutul funcționarilor publici; Legea nr. 7/2004 privind Codul de conduită a funcționarilor publici; Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică; Legea nr. 215/2001 (actualizată) a administrației publice locale; Legea nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public; Legea nr. 286 din 6 iulie 2006 pentru modificarea și completarea Legii administrației publice locale nr. 215/2001.

**Resurse de participare publică,
transparență decizională, acces la
informații de interes public:**

<http://www.apd.ro/>
<http://www.transparency.org.ro/>
<http://www.ce-re.ro/>
<http://www.advocacy.ro>
<http://www.domnuleprimar.ro>
<http://www.acor.ro>
<http://www.aor.ro>
<http://www.citizens-initiative.eu/>
<http://www.robcc.ro>
<http://www.fdsc.ro>
<http://www.aid-ong.ro>
<http://www.centras.ro>
<http://www.publicinfo.ro>
<http://www.ancic.ro>
<http://www.mma.ro>
<http://www.apador.org/>
<http://www.crj.ro>
<http://www.crji.org>

B 2 Obținerea feed back-ului de la cetățeni:

- diverse mecanisme de obținere de feed back de la cetățeni: sondaj de opinie, sistem de vot electronic, formulare downloadabile;

- în cazul proiectelor de hotărâri, există opțiunea e-mailului pentru prezentarea obiecțiilor, propunerilor. În cazul proiectelor legislative aflate în lucru la Comisii, există secțiune pentru comentarii;
- în secțiunea „Sugestii despre site”, cetățenii își pot exprima opinia despre serviciile on-line și interfețele electronice de transmitere a informațiilor și reclamațiilor;
- sistem de urmărire a solicitărilor depuse la registratura instituției publice;
- sistem/mecanism de evaluare a satisfacției cetățenilor față de serviciile publice primite - petiții/sesizări/reclamații;
- formulare necesare înscrierii pentru audiențe, cu specificarea termenului de răspuns: în decursul unei luni, solicitantul primește răspuns din partea Primăriei sau este invitat la audiență;
- secțiune de e-mail pentru opiniile, sugestiile și eventualele reclamații ale cetățenilor față de serviciile administrației locale;
- interfață electronică pentru cererea de informații cu caracter public și pentru reclamații;
- informații la zi privind cursul valutar, starea vremii (deși documentele postate pe site nu sunt actualizate!).

C În loc de concluzie...

***Internét, interneturi, s.n. 1.** Un sistem mondial de rețele de calculatoare interconectate, care înlesnește serviciile de comunicare a datelor, cum ar fi: deschiderea unei sesiuni de lucru de la distanță, transferul de fișiere, poșta electronică și grupurile de discuții. Internet este o cale de a conecta rețelele existente de calculatoare, care extinde mult posibilitățile fiecărui sistem participant. Internet, prefigurat de ARPAnet, a fost inițial realizat pentru a fi folosit de instituțiile militare, dar tehnologia sa permite practic oricărui sistem să se conecteze la el printr-o poartă electronică. Astfel, mii de sisteme de calcul ale marilor firme, precum și sisteme de poșta electronică cu plată ca MCI și CompuServe, au devenit părți componente din Internet. Cu peste 2 milioane de calculatoare gazdă ce deservește aproximativ 20 milioane de utilizatori, Internet se extinde cu un milion de noi utilizatori în fiecare lună.*

Sursa: <http://dexonline.ro/search.php?cuv=internet>

Internetul este o resursă informațională inepuizabilă, o bază de date mondială, ușor de accesat, utilizat și îmbogățit. Internetul nu este altceva decât o „platformă de dialog”. În cazul monitorizării de față, site-urile trebuie să fie modalitatea prin care instituțiile publice oferă comunității informații pe care cetățenii le preiau, le prelucrează în funcție de necesitățile comunității și le oferă administrației. Circuitul continuă sistematic, stând la baza relațiilor comunitare, contribuind la buna funcționare a conceptului democratic de transparență decizională.

Cu toate acestea, utilizarea Internetului ca și liant între comunitate și administrația publică este departe de ceea ce ar trebui să fie. Acest lucru nu face decât să îngreuneze dialogul cetățean – instituție publică, reducând interacțiunea dintre cei doi actori la discuțiile purtate la ghișeurile diverselor departamente administrative. Plusul informațional oferit prin intermediul site-ului unei primării nu este doar

benefic, ci este necesar specificului unor comunități dintr-un stat membru al Uniunii Europene.

Capitolul IV Asumarea și aplicarea principiilor transparenței decizionale

IV.1 De la decizie, la execuție

Autoritatea publică este cea care pune în practică hotărârile luate în folosul comunității, de interes pentru comunitate și prin consultarea comunității. Ideea de bază ar trebui să fie aceea a colaborării interdependente în sensul profitului bidirecțional autoritate - cetățean. Cetățenii își prezintă opțiunile și prioritățile prin intermediul sesizărilor și observațiilor aduse proiectelor de hotărâri prezentate de autoritate, iar aceasta din urmă este obligată, conform legii, să ia în considerare respectivele observații în vederea corelării viitoarelor decizii cu necesitățile comunității.

Cadrul legal existent oferă modalități concrete de responsabilizare a autorității:

- publicarea proiectelor de hotărâri, analizarea observațiilor primite de la cetățeni și includerea lor în forma finală a actului legislativ;
- organizarea de dezbateri publice, lucru ce duce la adaptarea viziunii autorității la nevoile și realitățile comunității;
- publicitatea hotărârilor și a informațiilor cerute de lege implică responsabilizarea personalului din primărie în sensul respectării cerințelor dialogului cu cetățenii.

Toți membrii comunității au, la rândul lor, obligații față de autoritățile publice, dar în primul rând față de comunitate și, implicit, față de ei înșiși. Legea transparenței decizionale nu prezintă obligații care revin doar autorităților publice, ci trasează foarte clar și obligațiile membrilor comunității. Aceștia trebuie, înainte de toate, să-și asume responsabilitățile care le revin ca cetățean, astfel încât să poată cere același lucru de la autoritățile locale sau centrale.

IV.2 Drepturi dar și obligații

Am vorbit până acum despre obligațiile autorităților vis-a-vis de cetățean și comunitate și relația dintre cele două "tabere". După cum menționam, textul aceluiași prevederi legislative identifică, la fel de clar, și obligațiile cetățenilor, ca beneficiari direcți ai serviciilor publice oferite de către instituțiile locale sau centrale.

În cele ce urmează vom încerca, pentru a păstra echilibrul și egalitatea între principalii actori ai ecuației APL-cetățean, să identificăm o serie de atribuții ce revin cetățenilor. În sprijinul ideilor de transparență decizională și participare cetățenească, membrii comunității trebuie să își asume următoarele obligații cetățenești:

- a se informa cu privire la activitățile și proiectele primăriei, care îi vizează în mod direct;
- a se informa cu privire la proiectele de hotărâri și decizii luate care tratează aspecte de interes public și cu aplicabilitate la nivelul comunității respective;

- a iniția acțiuni și/sau grupuri de presiune asupra APL în vederea corelării subiectelor abordate în ședințele de Consiliu Local la realitățile și necesitățile comunității;
- a se implica activ în procesul de luare a deciziilor:
 - prin citirea anunțurilor cu privire la proiectele de hotărâre, creionarea de propuneri și observații (în măsura în care sunt interesați de respectivul subiect). Pentru a fi corecți trebuie să menționăm că, pe lângă, numărul mare de subiecte cu caracter tehnic din agenda sedințelor Consiliului Local, există destule teme de interes larg. Este greu de crezut că vreuna dintre aceste teme nu este de interes pentru un anumit segment de populație, la un anumit moment;
 - prin solicitarea de dezbateri publice pe proiectele de hotărâri;
 - prin solicitarea publicității diverselor informații pe site-ul instituției acolo unde acesta există, sau crearea unui site în cazul în care respectiva autoritate nu are unul;
 - prin utilizarea tuturor mecanismelor de dialog – sesizări, petiții, cereri de informații etc. -, pentru a activa și/sau revitaliza instituțiile publice;
 - prin promovarea unui dialog constant și susținut cu APL, în pofida cazurilor în care aceasta nu răspunde conform legii.

Doar așa cetățenii pot prezenta o imagine corectă, actualizată, concretă și exactă a problemelor cu care se confruntă comunitatea. Percepția APL poate fi diferită de cea a cetățenilor, pe baza factorilor decizionali din interiorul instituției sau pe baza informației insuficiente provenite/obținute de la cetățeni.

Anexa 1 - Date de contact ale primăriilor implicate în proiect

Nr. crt.	Localitate	Primar	Componență CL	Adresă website
1	Municipiul Alexandria	Constantin Slăbescu	PD 5, PSD 10, Independent 1, PNL 3, PRM 2	www.alexandria.ro
2	Municipiul Arad	Gheorghe Falcă	6 PNL, 6 Independenți, 1 PSD, 9 PD, 6 UDMR, 1 PRM	www.primariaarad.ro
3	Municipiul Baia Mare	Cristian Anghel	9 PNL, 4 PD, 6 PSD, 3 UDMR, 1 PRM	www.baiamarecity.ro
4	Municipiul Botoșani	Cătălin Mugurel Flutur	7 PNL, 5 PRM, 9 PSD, 2 PD	www.primariabt.ro
5	Municipiul Brăila	Constantin Sever Cibu	8 PSD, 6 PNL, 6 PD, 4 PRM, 1 PUR, 2 independenți	pmb.braila.astral.ro
6	Primăria Generală a Municipiului București	Adrieian Videan	4 PC, 15 PNL, 12 PSD, 19 PD, 1 Independent, 3 PRM	www.pmb.ro
7	Primăria Sectorului 1	Chiliman Andrei Ioan	10 PSD, 11 PD, 4 PNL, 2 PRM	www.primariasector1.ro
8	Primăria Sectorului 2	Neculai Onțanu	10 PSD, 11 PD, 4 PNL, 2 PRM	www.ps2.ro
9	Primăria Sectorului 3	Liviu Gheorghe Negoită	13 PD, 7 PNL, 4 PSD, 1 PRM, 1 PIN, 1 Independent	www.sector3primarie.ro
10	Primăria Sectorului 4	Adrian Inimăroiu	15 Alianța DA, 8 PSD, 4 Independenți	www.ps4.ro
11	Primăria Sectorului 5	Dan Marian Vanghelie	8 PSD, 3 PRM, 2 PUR, 13 D.A. 1 independent	www.bucuresti5.ro
12	Primăria Sectorului 6	Poteraș Cristian Constantin	9 PSD, 13 Alianța DA, 3 Independenți, 1 PRM	www.primarie6.ro
13	Municipiul Caracal	Gheorghe Anghel	nu este pe site	www.pmc.romanati.ro
14	Municipiul Constanța	Radu Ș. Mazăre	17 PSD, 7 PNL, 4 PD, 3 PRM	www.primaria-constanta.ro
15	Municipiul Craiova	Solomon Antonie	7 PD, 6 PNL, 4 PRM, 8 PSD, 2 PC	www.primariacraiova.ro
16	Municipiul Galați	Dumitru Nicolae	6 PC, 1 Independent, 2 PD, 6 PNL, 11 PSD	www.primaria.galati.ro
17	Municipiul Onești	Emil Lemnaru	12 PSD, 5 PNL, 1 PRM, 2 PD, 1 Independent	www.onesti.ro
18	Municipiul Oradea	Petru Filip	10 PD, 7 UDMR, 4 PSD, 4 PNL, 2 PRM	www.oradea.ro
19	Municipiul Piatra Neamț	Ștefan Gheorghe	12 PNL, 8 PSD, 1 PRM, 1 independent	www.primariapn.ro
20	Municipiul Ploiești	Emil Calotă	11 PSD, 10 PNL, 3 PD, 2 PRM, 1 PC	www.ploiesti.ro
21	Municipiul Tulcea	Constantin Hogeaa	6 PSD, 3 PNL, 8 PD, 2 PRM, 4 Independenți	www.primaria-tulcea.ro

Anexa 2

Date de contact ale Cluburilor APD implicate în proiect

<i>Nr. crt.</i>	<i>Localitate APD</i>	<i>Club</i>	<i>Persoană de contact</i>	<i>e-mail</i>
1	Alexandria		Cristian Victorița	apd.alexandria@apd.ro
2	Arad		Niță Daniel	apd.arad@apd.ro
3	Baia Mare		Pop Carmen	apd.baiamare@apd.ro
4	Botoșani		Rotariu Petronela	apd.botosani@apd.ro
5	Brăila		Bâtcă Mariana	apd.braila@apd.ro
6	București		Mădălina Bucheru	madalina.bucheru@apd.ro
7	Caracal		Homescu Laurențiu	apd.caracal@apd.ro
8	Constanța		Apostol Mircea	apd.constanta@apd.ro
9	Craiova		Răduț Marcel	apd.craiova@apd.ro
10	Galați		Dinu Cristian	apd.galati@apd.ro
11	Onești		Stăcescu Constantin	apd.onesti@apd.ro
12	Oradea		Moldovan Luminița	apd.oradea@apd.ro
13	Piatra Neamț		Savin Gabriela	apd.pneamt@apd.ro
14	Ploiești		Pîrvulescu Cezar	apd.ploiesti@apd.ro
15	Tulcea		Ene Ileana	apd.tulcea@apd.ro

Anexa 3

RAPORT DE EVALUARE

A IMPLEMENTĂRII LEGII NR. 52/2003 ÎN ANUL 2006

Numele autorității sau instituției publice:

INDICATORI	Cod	RASPUNS
<i>A. Procesul de elaborare a actelor normative</i>		
1. Numărul proiectelor de acte normative adoptate în 2006	A1	
2. Numărul proiectelor de acte normative care au fost anunțate în mod public	A2	
Dintre acestea, au fost anunțate în mod public:		
a. pe site-ul propriu	A2_1	
b. prin afisare la sediul propriu	A2_2	
c. prin mass-media	A2_3	
3. Numărul de cereri primite pentru furnizarea de informații referitoare la proiecte de acte normative	A3	
Din care, solicitate de:		
a. persoane fizice	A3_1	
b. asociații de afaceri sau alte asociații legal constituite	A3_2	
4. Numărul proiectelor transmise persoanelor fizice care au depus o cerere pentru primirea informațiilor referitoare la proiectul de act normativ	A4	
5. Numărul proiectelor transmise asociațiilor de afaceri și altor asociații legal constituite	A5	
6. Numărul persoanelor responsabile pentru relația cu societatea civilă care au fost desemnate	A6	
7. Numărul total al recomandărilor primite	A7	
8. Numărul total al recomandărilor incluse în proiectele de acte normative	A8	
9. Numărul întâlnirilor organizate la cererea asociațiilor legal constituite	A9	
10. Numărul proiectelor de acte normative adoptate în anul 2006 fără a fi obligatorie dezbaterea publică a acestora (au fost adoptate în procedura de urgență sau conțin informații care le exceptează de la aplicarea Legii nr. 52/2003, conform art. 5)	A10	

<i>B. Procesul de luare a deciziilor</i>		
1. Numărul total al ședințelor publice (stabilite de instituțiile publice)	B1	
2. Numărul ședințelor publice anunțate prin:		
a. afișare la sediul propriu	B2_1	
b. publicare pe site-ul propriu	B2_2	
c. mass-media	B2_3	
3. Numărul estimat al persoanelor care au participat efectiv la ședințele publice (<i>exclusiv funcționarii</i>)	B3	
4. Numărul ședințelor publice desfășurate în prezența mass-media	B4	
5. Numărul total al observațiilor și recomandărilor exprimate în cadrul ședințelor publice	B5	
6. Numărul total al recomandărilor incluse în deciziile luate	B6	
7. Numărul ședințelor care nu au fost publice, cu motivația restricționării accesului:		
a. informații exceptate	B7_1	
b. vot secret	B7_2	
c. alte motive (care ?)	B7_3	
8. Numărul total al proceselor verbale (minuta) ședințelor publice	B8	
9. Numărul proceselor verbale (minuta) făcute publice	B9	
<i>C. Cazurile în care autoritatea publică a fost acționată în justiție</i>		
1. Numărul acțiunilor în justiție pentru nerespectarea prevederilor legii privind <i>transparența decizională intentate administrației publice:</i>		
a. rezolvate favorabil reclamantului	C1_1	
b. rezolvate favorabil instituției	C1_2	
c. în curs de soluționare	C1_3	

Textul Legii nr. 52/2003 se găsește pe site-ul Agenției pentru Strategii Guvernamentale: www.publicinfo.ro

Glosar de termeni:

- **Act normativ** = actul emis sau adoptat de o autoritate publică, cu aplicabilitate generală
- **Asociație legal constituită** = orice organizație civică, sindicală, patronală sau orice alt grup asociativ de reprezentare civică
- **Minuta** = documentul scris (procesul verbal) în care se consemnează în rezumat punctele de vedere exprimate de participanți la o sesiune, precum și rezultatul dezbaterilor
- **Proiect de act normativ** = textul actului normativ înainte de adoptare
- **Recomandare** = orice punct de vedere, sugestie, propunere sau opinie, exprimată verbal sau în scris, primită de către autoritățile publice de la orice persoană interesată în procesul de luare a deciziilor și în procesul de elaborare a actelor normative
- **Ședință publică** = sesiune desfășurată în cadrul autorităților administrației publice și la care are acces orice persoană interesată.

Anexa 4

Ghid de monitorizare a implementării legii transparenței⁹

Autoritățile respectă obligația de transparență față de solicitanții de informații privind proiectele de acte normative?

Coordonatorii locali pot adresa câte o cerere către Primărie prin care solicită să fie înștiințați cu privire la toate proiectele de acte normative (hotărâri ale consiliului local) care urmează a fi discutate de-a lungul desfășurării proiectului: _____.

[În paralel, alți membri ai echipei de proiect pot adresa aceeași solicitare în calitate de cetățeni obișnuiți. Aceasta ar permite compararea răspunsurilor autorităților față de persoane juridice/organizații constituite și persoane fizice/cetățeni.]

Cererea se fundamentează conform art. 6, alin. 1 al Legii 52/2003:

'Autoritatea administrației publice va transmite proiectele de acte normative tuturor persoanelor care au depus o cerere pentru primirea acestor informații'.

Cine răspunde de aplicarea legii 52/2003 în cadrul autorității publice?

Numirea unei persoane desemnate pentru relația cu societatea civilă (conform art. 6 alin. 5 și art.7 alin. 2) se face de către conducătorul instituției.

Coordonatorii locali pot consulta site-ul, biroul pentru relații cu publicul al Primăriei în vederea identificării persoanei desemnate pentru relația cu societatea civilă și a contactelor acesteia: adresă, telefon, e-mail.

Adițional, coordonatorii locali pot solicita copie după documentul care conține fișa de post a persoanei desemnate pentru relația cu societatea civilă conform Legii 544/2001. Alternativ, coordonatorii locali pot avea o discuție cu persoana desemnată pe acest subiect.

În cazul în care coordonatorii locali obțin informația (ceea ce este preferabil din perspectiva documentării), este interesant de verificat ce alte atribuții îndeplinește această persoană în cadrul Primăriei.

Ce și cum raportează autoritatea despre implementarea până în prezent a Legii 52/2003?

Publicarea rapoartelor anuale privind transparența decizională (conform art. 12)

Coordonatorii locali solicită copie după documentul care conține informația privitoare la rapoartele anuale de monitorizare ale Legii 52/2003 începând din anul 2004-2006.

⁹ Cercetarea a fost realizată de Oana Țigănescu de la Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile (FDSC), care a și elaborat acest capitol al ghidului, sub coordonarea Oanei Zăbavă, Asociația Română pentru Transparență.

Coordonatorii locali vor verifica dacă acestea conțin:

- numărul recomandărilor primite,
- numărul recomandărilor acceptate,
- numărul participanților la ședințele publice,
- numărul dezbaterilor publice organizate pe marginea proiectelor de acte normative,
- situația în care autoritatea a fost acționată în justiție pentru nerespectarea prevederilor prezentei legi,
- evaluarea parteneriatului cu cetățenii și asociațiile legal constituite ale acestora,
- numărul ședințelor care nu au fost publice și motivația restricționării accesului.

Coordonatorii locali vor evalua:

- nivelul cererii și ofertei de transparență,
- oportunitățile și obstacolele în calea organizării de dezbateri publice conform legii 52/2003,
- evoluția în timp a practicilor de transparență decizională.

Cum se implementează legea în prezent?

Elemente de rigurozitate:

a) Anunțarea proiectelor de acte normative (art 6, alin. 2)

Coordonatorii locali pot urmări lunar, prin vizitarea site-ului, a sediului Primăriei și prin lecturarea publicațiilor periodice ale Primăriei (dacă este cazul):

- dacă autoritatea publică proiectele de acte normative;
- dacă autoritatea transmite proiectele de acte normative către mass media și cei interesați;
- dacă anunțul cuprinde:
 - notă de fundamentare,
 - expunere de motive sau referat de aprobare privind necesitatea adoptării actului normative,
 - termenul limită, data, locul și modalitatea prin care cei interesați pot transmite în scris propuneri, sugestii, opinii cu valoare de recomandare;
 - dacă între data anunțării proiectului și data dezbaterii acestuia în plenul Consiliului există un interval de cel puțin 30 de zile;
 - dacă intervalul de transmitere în scris a propunerilor, sugestiilor, opiniilor cu valoare de recomandare este de cel puțin 10 zile.

b) Respectarea termenelor de organizare a ședințelor publice

Coordonatorii locali pot urmări lunar, prin vizitarea site-ului, a sediului Primăriei și prin lecturarea publicațiilor periodice ale Primăriei (dacă este cazul), dacă ședințele publice sunt anunțate cu cel puțin 3 zile înainte de data desfășurării (art. 7).

c) Regulamentul de organizare a dezbaterilor

Coordonatorii locali pot solicita copie după documentul care conține informația privind regulamentul de organizare al dezbaterilor publice conform legii 544/2001 (vezi art.15 al legii 52/2003)

Coordonatorii locali pot solicita o discuție cu persoana desemnată pentru a verifica dacă, în lipsa unui astfel de document, aceasta folosește un îndrumar în organizarea ședințelor publice sau în ce măsură un astfel de îndrumar/ regulament îi este util în activitate.

d) Publicarea minutelor ședințelor publice

Coordonatorii locali urmăresc lunar, prin vizitarea site-ului, a sediului Primăriei și lectura publicațiilor periodice ale Primăriei (dacă este cazul), dacă se publica minutele sau înregistrările ședințelor publice (art.11 și 10) organizate conform legii 52/2003.

OBSERVAȚII:

- ⇒ În cazul în care Primaria organizează ședințe publice, este recomandabil ca membrii echipei de proiect să ia parte în calitate de observatori.
- ⇒ Pentru organizarea celor două dezbateri publice, este util ca membrii echipei de proiect să se consulte cu cetățeni, alte organizații, consilieri locali sau alte persoane cu funcții de conducere din cadrul autorității publice. În urma acestor discuții, ei își pot restrânge interesele la două teme, de pildă, 'investiții care implică obligații financiare pe termen' și 'servicii publice de termoficare' cu privire la care clubul APD să solicite dezbateri publice conform art. 6, alin. 7 al Legii 52/2003.
- ⇒ ! Atenție, Legea administrației publice locale 215/2001 vorbește despre 'ședințe publice' într-un sens larg, de ședințe ale Consiliului Local la care accesul cetățenilor este permis. Nu trebuie confundate cu dezbaterile publice organizate conform legii 52/2003.

Lege și transparență

Proiect finanțat de Uniunea Europeană prin Programul Phare 2004

Iulie 2007

Material editat de către Asociația Pro Democrația și de Transparency International Romania.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a Uniunii Europene.

Pentru eventuale sesizari sau informații despre proiectele PHARE: cfcu.phare@mfinante.ro